

Orman ve Av

2019 | Temmuz-Ağustos | 4 | Cilt 97

ISSN: 1302-040X

Orman Yangınları İle İlgili
Basın Açıklaması

10 »

Çöller Ruhu Besler
Serdar Yegül

14-16 »

Kaz Dağları Enkaz
Olmasın
Salih Sönmezşık

17-26 »

Mustafa Kemal'in
Kolibası
Fikret Çuvaç

35-37 »

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

TARAFINDAN İKİ AYDA BİR

YAYIMLANIR.

Yıl: 2019, Temmuz-Ağustos, Sayı:4 Cilt:97

ISSN 1302-040X

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA

SAHİBİ

GENEL BAŞKAN

Hüseyin ÇETİN

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Nihat ÖZ

EDİTÖR

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

sozden26@gmail.com

YAYIN KURULU

Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR

Prof. Dr. Oktay YILDIZ

Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ

Doç. Dr. Ufuk ÇOŞGUN

Dr. Erdal ÖZÜDOĞRU

Tank Barbaros PİLEVNE

Hayriye ERTUĞRUL

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize

ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS

0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

ormancilarder@ttmail.com

TASARIM / BASKI

Kuban Matbaacılık Yayıncılık

İÇİNDEKİLER

Editörden	1
Başyazı	3
Türkiye Ormancılar Derneğinden Ankara Büyükşehir Belediyesine Ziyaret	5
Bolu Belediyesi ve Türkiye Ormancılar Derneği Arasında İşbirliği Çalışmaları	6
Kazdağları'nda Altın Aranmasına Karşı Basın Açıklaması	6
2019 Yılı Orman Yangınları Değerlendirilmesi	6
TOD'dan Son Orman Yangınları İle İlgili Basın Açıklaması	10
Türkiye Ormancılar Derneği OGM'nin Endüstriyel Plantasyon Uygulamaları Konusunda Çalışmalarını Sürdürüyor	11
TOD Kafkasör Festivalinde	12
TOD Giresun-Ordu Temsilciliği Doğa Gezisi	13
Çölleri Ruhu Besler	14
Kaz Dağları Enkaz Olmasın	17
Bir Nostalji: Orman Amenajmanı	27
Orman Bölge Şefi	31
Mustafa Kemal'in Kolibası	35
Terapi Ormanı-Düşünme, Mutluluk ve Sağlıklı, Yaşam Felsefeleri	38
Yaşamdan Meslekten Anılar	41
Şiirler	44
Vefat Eden Üyelerimiz	48

EDİTÖRDEN

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

Türkiye Ormancılar Derneği; bu “ben yaptım oldu” tarzı, katılımcılıktan uzak, gerekçesinin ne olduğu belli olmayan, kurumsal yapıyı zayıflatan tasarrufları ormancılığa tekraren vurulmuş bir darbe olarak görmektedir.

Son birkaç haftadır “Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP) ve Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü (ÇEM) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatılarak OGM’ye bağlanıyor” söylentisi dolaşüyor ormancılık kamuoyunda. Temmuz 2018’de yeni hükümet sistemine bağlı olarak Tarım ve Orman Bakanlığı’nın kuruluşundan bu yana ormancılık örgüt yapısına yönelik değişiklik söylentileri bitmiyor.

Ormancılık örgütü içinde bulunduğumuz sene 180. yaş gününü kutluyor. 180 yıllık örgütün hala örgütlenme sorununu çözemesi, her iktidar değiştiğinde bir darbe yemesi etkinliğini azalttığı gibi çalışanların motivasyonlarını da olumsuz etkilemekte ve belirsizliklerle karşı karşıya bırakmaktadır. Cumhuriyet döneminden bu yana ormancılık örgütü birçok değişiklikle karşılaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin ilânından sonra, Orman Umum Müdürlüğü, İktisat Vekâletine bağlı iken 1924 yılında kurulan Ziraat, Orman ve Baytar Müdüriyeti umumiyelerinden oluşan Ziraat Vekâleti bünyesinde yer almıştır. İlk kez 1924 yılında Dirgine-Devrek bölgesinde Karadere Devlet Orman İşletmesi kurulmuştur (Gümüş, 2017).

1928 yılında Ticaret ve Ziraat vekâletleri birleştirilerek yeniden İktisat Vekâleti kurulduğundan, Ormanı Umum Müdürlüğü bu vekâlete bağlanmıştır. 1931 yılında ise, yeniden Ziraat Vekâleti ku-

rulmuş ve bu Vekâlete 1937 yılında çıkartılan 3204 sayılı Kanunda “Memleketin ziraat, hayvan ve orman politikalarının tatbiki” işleri verilmiştir.

Atatürk’ün yukarıda belirtilen, direktiflerinin ışığı altında yine 1937 yılında 3116 sayılı Orman Kanunu çıkarılmış ve bu kanunda yer alan görevler ile yurt ormanlarını korumak, işletmek, imar etmek, yeniden orman yetiştirme işleri yapmak ve orman verimlerini çoğaltmak ve bu görevlerin yerine getirilmesi için gerekli kurumları kurmak, teknik personel yetiştirmek ve özel kanunlarla verilen görevleri ve ormanlarla ilişkili hizmetleri görmek üzere 3204 sayılı Kanunla Ziraat Bakanlığına bağlı kamu tüzel kişiliği olan Orman Umum Müdürlüğü kurulmuştur.

1937 yılı ormancılık tarihi açısından en önemli dönüm noktasıdır. Gümüş (2018)’e göre 1937’de çıkarılan 3116 sayılı orman yasası tam bir devrim yasasıdır. Yasa ile ormancılıkta, devlet orman mülkiyeti ve işletmeciliğine geçilmiştir. Orman müdürlükleri kapatılmış ve yerine “Orman Çevirge Müdürlüğü”, “Orman Revir Amirliği” ve 1945 yılında da bu günkü yapı olan “Orman İşletme Müdürlükleri” oluşturulmuştur.

1937 yılından 1969 yılına kadar geçen zaman içinde ülke nüfusunun artışına paralel ihtiyaçlar da büyük ölçüde artmış olması ormancılık hizmetlerinin de aynı ölçüde artmasına ve çeşitlenmesine yol açmıştır. Bu gelişmeler karşısında Orman Genel Müdür-

lüğü örgütünün tüm işleri yapmada yetersiz kalması nedeniyle Devletin ormancılık politikasını yürütecek bir bakanlık kurulması düşünülmüş ve bunun bir sonucu olarak “orman varlığının korunması, işletilmesi, geliştirilmesi, imar ve ıslah edilerek veriminin artırılması gibi hususlarda İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planının öngördüğü ‘hedef ve tedbirlerin daha süratli ve etkili’ bir şekilde gerçekleştirilmesi için Orman Genel Müdürlüğü hizmetlerinin 4961 sayılı Kanunun 1’nci maddesine göre Tarım Bakanlığından alınarak ve yeni kurulacak Orman Bakanlığına bağlı olarak yürütülmesi kararlaştırılmıştır.

Orman Bakanlığı bünyesinde 1969’da Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü, 1970’te Orman Ürünleri Sanayi Genel Müdürlüğü ve Orman Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü ve 1976’da Milli Parklar ve Avcılık Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu genel müdürlüklerin taşra teşkilatları da kurulmuş ve 1970’li yıllar ağaçlandırma ve ORKÖY çalışmaları açısından çok başarılı yıllar olmuştur. 1980 askeri darbesinden sonra 1981 yılında Orman Bakanlığı kapatılmış, ormancılık örgütü önce Tarım, daha sonra da Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına bağlanmıştır. 7.8.1991 yılında yeniden ve bağımsız olarak kurulan Orman Bakanlığı bir kez daha 2003 yılında kapatılmıştır.

2003-2011 döneminde faaliyet gösteren Çevre ve Orman Bakanlığı döneminde de ormancılık et-

kinlikleri bağılı kuruluş olan OGM dışında, bakanlık merkezinde Ana Hizmet Birimleri içerisinde yer alan Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü, Orman-Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü aracılığı ile yürütülmüştür.

3.6.2011 tarihinde Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı şeklinde bir garabetle karşılaşılmıştır. Şehircilikle, çevre ve ormanı hangi beklenti bir araya getirmiştir, bilinmemektedir. 26 gün sonra 29.6.2011 tarihinde çıkarılan bir başka KHK ile bu Bakanlık ikiye ayrılmıştır. Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı 26 gün gibi çok kısa ve rekor denebilecek ömürde bir bakanlık olarak tarihteki yerini almıştır. Bu kadar kısa süreler içerisinde hiçbir danışma ve katılım süreci işletilmeden açılıp kapatılan bakanlık kuruluşları ile dikkat çekicidir. Bu yapılanmada ORKÖY ve Ağaçlandırma Genel Müdürlükleri OGM'ye bağılı birer daire başkanlığı düzeyinde düşürülmüştür. Ayrıca taşra örgütü olmayan Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü (ÇEM) bu dönemde kurulmuştur.

Son olarak Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ortaya çıkan anlayış çerçevesinde 15 Temmuz 2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Kararname ile Tarım ve Orman Bakanlığı kurulmuş ve ormancılık örgütü de bu Bakanlığa bağlanmıştır. Tarihsel süreçte 1969'da ve 1991'de iki kez bağımsız Orman Bakanlığı öngörülmüş bu yıllar dışında; iktisat, tarım, köy işleri, çevre, şehircilik ve su işleri ile birlikte yürütülmeye çalışılmıştır. 2003-2008 döneminde ormancılık örgütü bakanlık düzeyinde 4 kez değişikliğe uğratılmıştır. Hiçbir katılım mekanizmasının işletilmediği bu süreçlerde birçok örgütsel hata yapılmış, hataları düzeltmek için daha da büyük hatalar yapılmıştır.

Geçtiğimiz aylarda Tarım ve Orman Bakanlığında yeni bir örgütlenme çalışması yaptığı iddia edilmiş ancak Üniversitelerin ve sivil

toplum örgütlerinin görüşleri alınmadığı için tam olarak nasıl bir çalışma yapıldığı öğrenilememiştir. Kamuoyuna yansıdığı kadarıyla bu yapılanmanın özü özel sektör tarafından, özel sektör mantığı ile yapılan bir hazırlık olduğu yönündedir. Ancak göz ardı edilen Anayasanın amir hükmü olan sosyal devlet ilkesi ve ormancılığın kamu hizmeti üretme fonksiyonudur. Özel sektörle kamu sektörünün temel farklılığı gelecek beklentisidir. Özel sektör kar odaklı çalışırken kamu sektörü kamu yararını önceler. Derneğimiz de Türkiye Ormancılar Derneği Genel Merkezinde, 26-27 Ocak 2019 tarihlerinde bir çalıştay düzenlemiş ormancılık yönetimi ve örgütlenme konuları masaya yatırılmış ve değerlendirilmiştir. Çalıştayda bilimsel araştırmalarla ortaya konulan bazı modeller ele alınmış, akademisyen ve meslektaş görüş ve deneyimlerine bağılı olarak, olası örgütlenme yaklaşımları tartışılmıştır ve önerilerimiz kamuoyu ile paylaşılmıştır. Sonradan bu konuda bir gelişme olmamış ve sözü edilen revizyon kadük kalmıştır.

Sözü edilen bu kadük yapılanmada; Bakan ve Yardımcılarına bağılı olarak, Ortak Hizmet Birimleri, Milli Birlik Kooperatifi, Stratejik Hizmet Birimleri ve Ticari Operasyon Birimlerinden oluşan bir şirket yapısı görülmekteydi. Stratejik Hizmet Birimleri başlığı altında Orman Politikaları Daire Başkanlığı dışında ormancılıkla ilgili bir yapılanma görülmemektedir. Genel müdürlük düzeyinden daire başkanlığı düzeyine düşürülmüş örgüt yapısından anlaşılan ormancılıktan vaz geçildiği idi. Ancak iklim değişikliği çağında ormancılığın öneminin çok daha fazla artacağı ve yaşanılabilir bir ülke ve dünya için ormanların karbon depolama işlevine daha çok ihtiyacımız olacağı açıktır. Sözü edilen kadük yapılanma özellikle tarımsal üretimde yaşanan iktisadi sıkıntılara tepki olarak ortaya çıkmış gibi görünüyor. Oysa ormancılık çok uzun üretim süresine sahip bir ekonomik sektör olduğundan bu

günden yarına alınacak ve sürekli değişen, kurumsallaşamamış kararlarla yönetilemez.

Derneğimizin de bu yapılanmaya karşı kurumsal düzeyde yaptığı çalışmalar ve itirazlar hala tazeyken şimdi de iki genel müdürlüğün OGM'ye bağlanmasıyla gerekçesi belirsiz olarak "obez" bir genel müdürlük yaratılmaya çalışılmaktadır.

Söylentiler arasında, yaşanan ağır ekonomik bunalımlar nedeniyle tasarruf tedbirleri gereğince bu değişikliğin yapıldığını duyuyoruz. Taslak Kararnameye göre kapatılan iki genel müdürlüğün tüm görevleri, araç, gereç ve ekipmanları personeli ile birlikte OGM'ye devredilecektir. Hatta OGM'nin genel müdür yardımcılıkları dörtten altıya yükselterek kapatılan genel müdürlerin OGM'ye genel müdür yardımcısı yapılacağı anlaşıyor. Peki tasarruf nerede?

95 yılını geride bırakmış köklü ormancılık örgütü olan Türkiye Ormancılar Derneği; bu "ben yaptım oldu" tarzı, katılımcılıktan uzak, gerekçesinin ne olduğu belli olmayan, kurumsal yapıyı zayıflatan tasarrufları ormancılığa tekraren vurulmuş bir darbe olarak görmektedir. Devleti yöneten karar alıcıların katılımcı demokrasinin gereği olan; süreçlere ilgi gruplarının, üniversitelerin ve meslek örgütlerinin katılımını sağlayacak mekanizmaları çalıştırmaları gereği açıktır.

Kaynaklar

Gümüş, C. 2017. Devlet Ormancılığına Geçiş Sürecinde Karadere Sevrüveni. TOD Yayını. ISBN: 978 605 64482 6 3. Ankara

Gümüş, C. 2018. Türk Orman Devrimi. Türkiye Ormancılar Derneği Yayınları. TOD Yayın No:43. ISBN: 978 605 68977 0 2. Ankara

Başyazı

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ YÖNETİM KURULU

Ülkemizde çıkış nedenlerine göre yangın adetlerinin (2016 OGM verileri), %54'ü faili meçhul, %31'i ihmal, %5'i kasıt, %10'unun doğal nedenlerden olduğu görülmektedir. Bu verilerden anlaşılacağı üzere ülkemizdeki orman yangınlarının esas nedeninin insan kaynaklı (yaklaşık %90) olduğu görülmektedir.

Yeryüzündeki yaşam sürekliliğinin teminatı olan ormanlar, artan insanın etkisiyle birlikte sürekli baskı ve tehditlerle karşı karşıya kalmıştır. İnsan kendi kültürünü yaratması, kentlerini kurması, tarımsal ve endüstriyel üretimini gerçekleştirilmesi için, sürekli yeni kaynaklar aramış, çevresini değiştirmiştir. Bu tarihi süreç içinde, özellikle orta çağdan itibaren, madencilik önemli bir yer tutmuştur. Pek çok maden kaynağı ormanların içerisinde bulunmuş, keşfedilen madenleri çıkarmak için ormanların yapısı değiştirilmiş ve tahribatlar meydana gelmiştir. Günümüzde de madencilik adına ormanlardan vazgeçilmesi istenmektedir.

Ormanların ürettiği değerleri, elde edilen odun hammaddesinin piyasa değeriyle ifade etmek, günümüz dünyasında artık sığ bir anlayış, yetersiz bir bakıştır. Unutulmamalıdır ki; Orman kurmak 30-100, orman ekosistemi oluşması ise 500-1000 yıl gibi sürelerle ihtiyaç duyulmaktadır. Amaş dışı kullanımlarda oluşması için milyonlarca yıl gereken toprak yok olmaktadır.

Bütün bu gerçekler ortadayken; insanların sağlığının, bitki türlerinin, yaban hayatının, meraların, tarım alanlarının ve en önemlisi su kaynaklarının sigortası olan Ülkemizin en güzel coğrafyalarında bulunan ormanlarda hala her türlü olumsuzluklara rağmen maden arama ve işletme izinleri verilmekte geri dönülmez zararlara neden olunmaktadır.

Cevher / atık oranı yüksek olan altın madenciliği doğayı en fazla olumsuz etkileyen madencilik türüdür. Açık işletme sırasında, yaklaşık 1.5 gr altın için 3-4 ton su kirletilerek kullanılmakta ve ağır metalleri (cıva, arsenik, molibden, kadmiyum, vb.) açığa çıkarılmış yaklaşık 2 ton atık (pasa) doğaya ve havzaya bırakılmakta, doğa zehirlenmekte ve insanlar için tehdit oluşturmaktadır. Maden aramalarının dayanağı olan ÇED yönetmeliğinde "Orman Kanunu uyarınca orman sayılan alanları" korunması gerekli alanlar arasında sayılmıştır. İdare Mahkemeleri, Danıştay ve Anayasa Mahkemesinin bugüne kadar kesinleşmiş bazı kararlarında "üstün kamu

yararı çevrenin korunmasıdır" ilkesi belirlenmiştir. Orman alanlarında madencilik yapılabilmesi için, ormanların bugün ve gelecek için ürettiğinden daha üstün bir kamu yararının üretileceği kanıtlanmış olmalıdır. Ormanların kamu yararı var diye başkaca kullanımlara tahsis edilmesi, ekosistem parçalanması yaratmakta ve ormanların varlığını tehdit etmektedir.

Yukarıda belirtilen gerçekler göz önüne alınarak, ormanlarda onarılmaz tahribatlara neden olmadan, verilen izinlerin iptal edilmesi, traşlanan orman alanlarının bir an önce ağaçlandırılarak eski haline kavuşturulması ile yasa maddelerinin yeniden orman lehine düzenlenerek orman azaltıcı etkisinin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Diğer taraftan orman azaltıcı faktörlerden birisi de orman yangınlarıdır. Ormana zarar veren önemli faktörler arasında bulunan insan kaynaklı yangınlar Türkiye'de ormanların devamlılığını tehlikeye sokan ana unsurlardan biridir.

Özellikle, orman yangınlarının çıkmasında en uygun koşullara sahip olan Akdeniz ikliminin etkili olduğu Türkiye'nin önemli bir bölümü, bu afetin sürekli etkisi altında bulunmaktadır. Orman yangınlarının maddi zararları yanında oluşan ormansızlaşma sonucunda ormanların topluma sundukları faydaları da olumsuz etkilemektedir.

Ülkemizde hemen her yıl adet ve alanları değişen orman yangınları görülmektedir. Ülkemizin özellikle Akdeniz, Ege ve Marmara Bölgelerinde çeşitli nedenlerle çıkan orman yangınları sadece ormanlık alanların zarar görmesine değil aynı zamanda çevresinde bulunan yerleşim ve tarım alanları için de tehdit unsurudur.

Ülkemizde çıkış nedenlerine göre yangın adetlerinin (2016 OGM verileri), %54'ü faili meçhul, %31'i ihmal, %5'i kasıt, %10'unun doğal nedenlerden olduğu görülmektedir. Bu verilerden anlaşılacağı üzere ülkemizdeki orman yangınlarının esas nedeninin insan kaynaklı (yaklaşık %90) olduğu görülmektedir.

Yangın önlemede asıl ulaşılması gereken hedefin insanlar olduğu unutulmadan, teknik kapasite, bilgi ve deneyimin yanında, hedef kitlelere verilmesi gereken eğitim, tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarının daha yoğun olarak yapılmasının önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenlerle;

Yangınla mücadele, bilgi, birikim ve deneyim isteyen bir konudur. Yangın sorumlusu ya da

yangın amiri konunun uzmanı olmalı, uzun süre bu görevde kalmalıdır.

Yangınla mücadelede siyasi polemikler bir kenara bırakılarak, öncelik yangın çıkma olasılığının azaltılması için uzman elemanlar yetiştirilmesi ve görevlendirilmesi konularına verilmelidir.

Yangınla mücadelede en önemli husus erken müdahaledir. Bu nedenle ilk müdahalede yangın söndürme helikopterlerinin önemi büyüktür. Yangına en hızlı şekilde müdahale edecek söndürme ve personel taşıyıcı ekip ve ekipmanların takviye edilmesi gerekir.

Uzman elemanlar yetiştirilmesi ve görevlendirilmesi yanında, yangına dirençli orman yapıları oluşturulmalı, yangını önleme ve söndürmeye yönelik araştırma birimleri kurulmalı, böylece elde edilecek bilgilerin uygulamalara aktarılması sağlanmalıdır.

Taşra teşkilatındaki özellikle teknik personel eksikliği giderilmeli, görev alanı ve sorumlulukları yeniden belirlenmelidir.

Ormanların korunması için oluşturulan orman muhafaza memurluğu sisteminden vazgeçmeden, yeniden yapılandırılmalıdır.

Yangına müdahale ve söndürme birimlerine alınan personelin hizmet alımı yöntemi ile değil orman köylülerinden alınarak temin edilmesi gerekir.

Her orman yangınından sonra yapılan ağırlıklı olarak fiziki bilgilerin yer aldığı yangın raporundan ayrı olarak uzman kişi-

lerce bilimsel ve lokal şartları inceleyen, fiziksel ve genel tanımlamaların dışında değerlendirilerek rapor tanzim edilmesi, aynı yörede yangın oluşması halinde yararlanılabilecek yangın önleme ve müdahale bilgi arşivi oluşturulmalıdır.

Orman yangınları konusunda kamuoyunun aydınlatılması, yangınlar sürecinde meydana gelen bilgi kirliliği, yangın esnasında ve sonrasında sivil toplum örgütleri ve kamuoyunun doğru ve sağlıklı olarak bilgilendirilmesi yapılmalıdır.

Türkiye'nin bulunduğu coğrafi konumda orman yangınları tamamen önlenemese de ülke nüfusunun bilinçlendirilmesi ve alınacak önlemlerle orman yangınlarını ve olumsuz sonuçlarını, en aza indirmek Ülkemizin geleceği ve sürdürülebilir ormancılık faaliyetleri açısından son derece önemlidir.

Saygılarımızla...

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİNDEN ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNE ZİYARET

Türkiye Ormancılar Derneği ve Ormancı Personelinin Çocuklarını Okutma Vakfı (OPÇOVAK) yöneticileri, Ankara Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yard. Baki KERİMOĞLU ve Kent Estetiği Daire Başkanı Selami AKTEPE'yi 26 Ağustos 2019 Pazartesi günü makamlarında ziyaret etmiş ve hangi konularda işbirliği yapabileceklerini görüşmüşlerdir. Önümüzdeki günlerde işbirliğinin çerçevesi netleştikten sonra değerli üyelerimizle paylaşılacaktır.

BOLU BELEDİYESİ ve TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ARASINDA İŞBİRLİĞİ ÇALIŞMALARI

TOD Yönetim Kurulu Üyeleri 07 Ağustos 2019 Çarşamba günü Bolu Belediye Başkanı Tanju ÖZCAN ile eko-turizm, eğitim ve kırsal alanda yapılabilecek çalışmalar konularında görüşmelerde bulunulmuş. Bir protokol çalışması yapılarak ortak çalışmayı başlatma konusunda anlayış birliğine varılmıştır. Önümüzdeki günlerde yol haritamız netleşecek ve bu konuda daha geniş bir açıklama Derneğimizce paylaşılacaktır.

KAZDAĞLARI'NDA ALTIN ARANMASINA KARŞI BASIN AÇIKLAMASI

Derneğimiz Genel Merkezi'nde Türkiye Ormancılar Derneğimizle birlikte TMMOB Orman Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ve Tarım Orman İş Sendikası 09 Ağustos 2019 Cuma günü saat 12:00'de basın açıklaması düzenledi. Basın açıklamasının tam metnine web sitemizden ulaşılabilir.

2019 YILI ORMAN YANGINLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

2019 yılında meydana gelen orman yangınları, gerekli ve yeterli açıklamalar ile kamuoyuna tatmin edici oranda bilgilendirilmemesi sonucu geçmiş yıllara oranla basın ve sosyal medyada farklı ve daha büyük oranda eleştirilere konu olmakta ve bu sürecin yeter oranda iyi yönetilemediği izlenimi oluşmaktadır.

1-Hava araçlarının gece uçuş yapamamaları ve uçakların neden kiralanmadığı kamuoyunda sıkça tartışılmaktadır. Hava araçları ilk müdahalede çok önemli bir misyona sahip oldukları bilinmektedir.

Ancak uçak (sabit kanat) ya da helikopterin (Döner kanat) daha etkin olduğunun orman idaresince tartışılması farklı yorumlara neden olmaktadır. Asıl olan birim zamanda hangi hava aracının daha aktif, etkin ve verimli olduğudur. Mevcut şartlara göre (arazi yapısı, su kaynaklarına olan uzaklık, manevra kabiliyetleri vs) her iki grup hava aracı yıllarca aynı amaca uygun olarak işlevlendirilmiş ve bu konuda teknik olarak bir sorun da yaşanmamıştır. Bugün itibarı ile bir grup hava aracı yangınlarla mücadele için kiralanmamışsa bunun gerçek nedenleri açık olarak izah edilmelidir. Uçakların görev yapma yeterliliği, teknik özellikleri, hangi şartlarda görev ve uçuş yapabilecekleri hususları ilgili mevzuat içinde yer almakta olup bu husustaki şahsi görüş ve yorumlar yerine yasal düzenlemeler ve Sivil Havacılık Kuralları dikkate alınmalıdır. Sonuçta hava aracı personeli bu esaslara göre görev yapabilmektedirler.

2-Aslında hava araçları orman yangınlarında yer ekiplerine yardımcı olması amaçlanmaktadır. Nihai başarı kara unsurları ile sağlanacaktır. Yangınların kontrol altına alınması ve söğütülmesi işlemleri kara unsurları (Arazöz, ilk müdahale ve su ikmal aracı, iş makinesi vb) ile yapılabilmektedir. Kara araçlarında mevcut personel sayısı yeterli değildir, mevcut personelde cansiperane çalışmalarına karşın gereği ve yeteri kadar eğitilmiş değildirlir. Arazöz başına en az 6 personel olması gerekirken çoğu zaman fiilen ortalama 3 personel ile yangına müdahale edildiği bilinmekte, bazı arazözlerin de sadece personel eksikliği nedeni ile zaman zaman devre dışı kaldığı da söz edilmektedir. Yangına müdahale eden personel için yasal zorunluluk gereği eğitim verilmekte ve bu eğitimi aldıkları Milli Eğitim Müdürlüklerince de belgelenmektedir. Bu formalite dışında yangın işçileri sadece Orman Bölge Müdürlüklerinde yeterli olmayan ve

birliktelik sağlamaktan uzak, idareci becerilerine bağlı yangın eğitimi almaktadırlar.

Bu eksikliğin tespiti ile Yangın işçileri için tesis ve eğitim programı tamamlanan Türkiye'nin bu konudaki tek Eğitim Merkezi özelliğindeki İzmir Buca TINAZTEPE'de yapılan modern bina eğitime dahi başlayamadan Üniversiteye tahsis edilmesi, orman yangınlarına verilmeyen önemin bir göstergesi olmaktadır.

Yangın yönetiminde yer alan her kademede görevli idari ve teknik personel yangın organizasyonu içinde gerekli iş ve işlemleri süresi içinde, tekniğine uygun ve verimli olarak yapabilmeleri için sürekli eğitime tabi tutulmaları şarttır. Büyük yangın organizasyonunda görülen bazı idari ve teknik hataların (kriz yönetimi, haberleşme, iaşe, müdahale sorunları, vb) en aza indirilmesi sürekli eğitim yanında bu tür personel için ehliyet ve liyakat şartlarının uygulan-

ması, takdir ve teşvik edilmesi gibi idari önlemlere de bağlıdır.

Ayrıca Orman Teşkilatının her geçen gün ara personel ihtiyacı artmaktadır. Orman yangınlarında geçmiş dönemlerde oldukça aktif ve verimli olarak görev yapan Orman Muhafaza memurlarının her geçen gün azalması orman yangınları ile mücadele organizasyonunda sorunlar yaratmaktadır.

3- Orman teşkilatı bugüne kadar yüzlerce yangın şehidi vermiştir. Orman çalışanları yıllardır yaptıkları başarılı uygulamalar ve canı pahasına ormanları koruma sevdası her tür takdirin üstündedir. Ancak iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı gereği orman yangınları gibi son derece tehlikeli bir çalışmada yangınla mücadele personelinin Kişisel Koruyucu Donanımlarını gereği gibi ve gereği kadar kullanmadığı yangına müdahale görüntülerinin çoğunda sabittir. Kişisel Koruyucu Donanımlar yeteri kadar Orman Genel Müdürlüğünce temin edilip gerekli tüm personele dağıtıldığı kamuoyuna açıklanmıştır. Ancak gerekli denetimler yapılmayarak tümünün gerekli hallerde kullanılması sağlanamamaktadır. Sadece bu nedenle yangın şehitlerinin artmasından endişe duyulmaktadır.

4-6831 Sayılı Orman Kanunu 69. Maddesine göre

Orman sayılan alanlar dışındaki yangınlarda ormana sirayet etme riski bulunan kırsal alan yangınlarının söndürülmesine imkânlar ölçüsünde katkı sağlanır.

Ancak Orman Genel Müdürlüğü yangınla mücadele personelinin müdahale ettikleri yangınların çok büyük bir kısmı orman yangınları dışında tarımsal alan yangınlarıdır. Bu alanlarda asıl görevli Belediye İtfaiye teşkilatı olmasına karşın devamında orman yangınına dönüşecek endişesi ve Belediye İtfaiye teşkilatının sayısal yetersizliği nedeni ile Orman İşletme Müdürlükleri enerjilerinin büyük bir kısmını orman haricindeki açık alan yangınlarına harcamaktadırlar. O halde Özel Bütçeden bu tür çalışmalar için ödenek ve personel talebi haklı ve zorunlu bir hal almaktadır.

5-Orman Genel Müdürlüğü orman yangınları ile mücadelede enerjisinin, deneyiminin ve ödeneğinin çok çok büyük bir kısmını yangın çıktıktan sonra müdahale çalışmalarına ayırmaktadır. Asıl olan yangın çıkmamasıdır. Yangınları ile mücadelede öncelikler konusunda örnek ülkeler ödeneklerinin ve enerjilerinin en az yarısını yangınların çıkmaması için kullanmaktadır. Yangın çıkma nedenlerinin çok büyük bir kısmı insan kaynaklıdır tespiti ile belirlenen hedef kitleler için aktif, gerekli ve yeterli bir eğitim sistemi uygulamaya acilen geçirilmelidir.

Çevre ve orman kavramları Milli Eğitim Müfredatında yeterince yer almalıdır.

Ayrıca 6831 Sayılı Orman Kanununun 69. Maddesine göre

Orman yangınlarıyla mücadelede gönüllülerden de faydalanılır.

Orman Genel Müdürlüğü acilen Orman Yangınları Gönüllülüğü ile ilgili bir mevzuat geliştirerek toplumsal duyarlılığı artırmak, orman yangınlarında eğitimi yaygınlaştırmak amacıyla gönüllülerden yangına müdahaleden çok eğitim için organize edilmelerini sağlayacak gerekleri hayata geçirmelidir.

6-Yangınla mücadele personelinin (ekip personeli ve kule görevlileri vb) fiili çalışma usul ve esaslarının uygulanması ile iş yasasına uyum sağlamada sorunlar yaşanmaktadır. İş Yasasında yapılacak düzenlemeler ile orman yangınları personelinin fiili işlendirilmeleri ve sosyal hakları hem yasaya uyumlu hale getirilmeli hem de mesleki barış ortamı yaratılmalıdır.

7-18.08.2019 Tarihli İzmir Gazie-mir yangınında basında yer alan yanlış ve talihsiz bir haber yer almıştır. 285 Sayılı tebliğ esaslarına uygun olarak ve yangın yönetiminin bilgisi dahilinde başarılı bir yangınla mücadelesi çalışması olan Şerit Genişletme ve Karşı Ateş uygulamasını yapan ve sadece bu nedenle ödülü ve övgüyü hak eden Şube Müdürümüz Özkan ÖZBEDEL basın ve sosyal medyada neredeyse linç kampanyasına maruz kalmıştır. Uygulama sırasında ve devamında meslek ve meslektaşta hemen sahip çıkılmaması,

kamuoyuna zamanında, doğru ve yeterli bilgilendirme yapılmaması meslek kamuoyunda da tepki çekmiştir.

Tüm diğer teknik ormancılık çalışmalarında olması gerektiği gibi özellikle orman yangınlarında deneyimli idari ve teknik personelin atanmasında ehliyet ve liyakata son derece önem verilmeli, orman yangınları konusunda kurumsal hafızanın zayıflamasına fırsat verilmeyecek önlemler alınmalıdır.

8-Orman yangınlarında, kamuoyunda infial yaratacağı ve sonuçta başarısız ilan edilme kaygısı ile yanan alanların daha küçük gösterilmesi çabası özellikle Orman İşletme Müdürlükleri personelinin oldukça zor durumda bırakmaktadır. Orman yangınlarında başarı yanan alanın büyüklüğü ile değil yapılması gereken iş ve işlemlerin zamanında, tekniğine uygun olarak yapılması ve oluşturulan yangın organizasyonu ile ilgilidir. Günümüzde yanan alanın soğutulduktan bir gün sonrasında bile yaklaşık alanının belirlenmesi mümkün iken, sahanın daha küçük olduğunun ifade edilmesi mesleki güvenilirliği ve saygınlığı azalttığı gibi Orman Mühendislerinin ve görevli diğer tüm personelin kahramanca çalışmasına gölge düşürmektedir.

9-Orman yangınları ekosistemin bir parçasıdır. Milyonlarca yıldır varlığını her türlü kesintiye uğramasına rağmen başarı ile sürdürebilen orman ekosistemlerinin yangınlara maruz kalması halinde, biraz da kamuoyu baskısı nedeniyle bir an önce iş makineleri kullanılarak ağaçlandır-

ma çalışmalarına başlanılmakta ve yaraların hemen sanıldığı ifade edilmektedir. Asıl yapılması gereken ekosistemin kendisini onarmasına fırsat vermektir. Yanan alanların en az birkaç yıl korumaya alınarak gözlenmesi gerekliliği yasal mevzuatta ve uygulamada yer bulmalıdır.

10-Orman yangınlarıyla mücadelede halkla ilişkiler çok büyük bir öneme sahiptir. Her yangında Sayın Bakanın basın açıklaması yapması yerine orman yangınları konusunda uzman olan Orman Yangınları ile Mücadele Daire Başkanının teknik bilgi vermesinin daha uygun olduğunu düşünüyoruz. Orman yangınlarının çıkmasını önleyecek halkla ilişkiler faaliyetleri programlanmalı ve hayata geçirilmelidir.

11-İklim değişikliği ve sonuçlarının, orman ve çevre kavramlarının yeni bir anlam ve değer kazandığı bu süreçte, açık alan yangınları, önlemleri, yapılan ve yapılacak iş ve işlemler konusunda Orman Genel Müdürlüğü, mesleki kuruluşlar ve akademisyenlerin katılımı ile uygulanabilir ve sürdürülebilir çalışmalar için toplumsal bir uzlaşa sağlayacak geniş katılımlı bir toplantı düzenlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Sonuç olarak toplumun her kesimini ilgilendiren orman yangınlarının özellikle öncesi ve sonrasında, Sivil Toplum Örgütleri ile işbirliğinin zorunlu olduğunu düşünüyoruz.

TOD'DAN SON ORMAN YANGINLARI İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI

Türkiye Ormancılar Derneği Yönetim Kurulu ile hassas bölgelerde çalışan farklı şube ve temsilciliklerimizden yangın konusunda uzman üyelerimizin katılımı ile bir gün öncesinde gerçekleşen toplantının da bir çıktısı olarak ülkemizde son dönemde yaşanan orman yangınları ile ilgili kahvaltılı basın açıklaması 25 Ağustos 2019 Pazar günü Dernek Genel Merkezimizde gerçekleşti.

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ, OGM'NİN ENDÜSTRİYEL PLANTASYON UYGULAMALARI KONUSUNDA ÇALIŞMALARINI SÜRDÜRÜYOR

Türkiye Ormancılar Derneği Genel Merkezi'nde 14 Haziran 2019 tarihindeki toplantının ardından OGM'nin Endüstriyel Plantasyon uygulamaları hakkında Türkiye Ormancılar Derneği'nin çalışmaları yoğun bir şekilde sürüyor.

Ülkemizin odun arz açığının kapatılması için alternatif kaynakların başında ağaçlandırma çalışmaları gelmektedir. Bu amaçla, verim gücü yüksek ormanların kurulması için Orman Genel Müdürlüğüne "Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planı 2013-2023" hazırlanmış ve uygulamaya geçirilmiştir. Hazırlanan planın uygulanması esnasında bazı sorunların yaşandığı, özellikle programların çok fazla

arttırıldığı konularında meslektaşlarımızdan bilgiler gelmektedir. Uygulanmakta olan "Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planı" kapsamında yürütülen çalışmaların değerlendirilmesi ile yaşanan sorunların tespiti ve ilgililere gerekli önerilerde bulunulması amacı ile bir çalışma yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla konunun taraflarının görüşlerinin alınması ile bir sonuç raporu hazırlanması ve izleme değerlendirilmesi süreci planlanmıştır. Bu doğrultuda;

1. Aşamada özel sektörün Kastamonu Entegre kurumunun temsilcisi Orman Yüksek Mühendisi Tevfik DEDEBAŞ görüşlerini katılımcılarla paylaşmıştır.

2. Endüstriyel plantasyon konusunda tecrübeli meslektaşlarımız ve hocalarımızla bir araya gelinerek rapor hazırlanmıştır.

3. Raporda alınan karar doğrultusunda sahada yürüyen çalışmaları yerinde görmek ve gelişmeler hakkında bilgi vermek amaçlı Prof. Dr. Doğan KANTARCI, Dr. Sait KOÇER ve Orman Müh. Mehmet Emin ÇETİN tarafından bir saha çalışması gerçekleştirilmiştir.

Bu konudaki çalışmaları izlemeye ve değerlendirmeye TOD olarak devam edeceğiz. Hem meslek kamuoyunu hem de halkımızı bilgilendireceğiz.

TOD KAFKASÖR FESTİVALİNDE

Türkiye Ormancılar Derneği Artvin Temsilciliği olarak 27-30 Haziran 2019 tarihleri arasında Artvin Belediyesi tarafından organize edilen 39. Kafkasör Kültür Turizm Sanat Festivalinde katıldık.

Kafkasör yaylasında düzenlenen etkinliklere ilçe belediyeleri, sivil toplum örgütleri, yerli ve yabancı turistlerle yoğun ilgi göstermiştir. Ayrıca festival kapsamında konserler, 2019 Artvin Büyükler Türkiye Hal-koyunları Şampiyonası gerçekleşmiştir.

Türkiye Ormancılar Derneği Artvin Temsilcisi Ergün SÜNER, Artvin Çoruh Üniversitesi Temsilcisi Doç. Dr. Mehmet ÖZALP ve üyelerimizden Orman Yüksek Mühendisi Hakan COŞKUN tarafından festival alanında pankart asılarak ve stant açılarak derneğimizi tanıtımı amaçlanmış ve dernek tarihi, geçmişi ve yaptıkları anlatılarak farkındalık yaratılmıştır. Standımızda soğuk havaya rağmen özellikle dernek görüşleri, kitaplar ve dergiler ilgi çekmiştir.

TOD GİRESUN-ORDU TEMSİLCİLİĞİ DOĞA GEZİSİ

Doğa - çevre ve orman sevgisini sivil topluma aşılayarak bu konuda bilinçli kamuoyu oluşturmak, Derneğimizi tanıtmak amacıyla düzenlenen programlı doğa gezisi Ordu ili Aybastı ilçesi Perşembe yaylasında 21.07.2019 günü gerçekleştirilmiştir. Perşembe yaylası Bakanlar Kurulu kararıyla turizm merkezi olarak tescil edilmiş olup, bu yörede yağmur ve eriyen kar sularının alüvyial yapıya sahip yayla toprağında S ve U şeklinde oluşturduğu doğal menderesleri ile tanınmaktadır. Yörenin Milli Park olması için çalışma yürütülmektedir. Yaylada hayvancılık yapılmakta, buradaki meralarda otlayıp, beslenen hayvanların etleri çok lezzetli olup, yayla manda yoğurdu ile de meşhurdur. Ayrıca yaylada bulunan gölet doğaya ayrı bir güzellik vermekte, gerek yöre insanı gerekse dışarıdan gelenler yoğun kalabalık oluşturmaktadır. Türklerin Anadolu'ya geldikten sonra Karadeniz bölgesine giriş kapısı olarak kullanılan Perşembe yaylasında 1105 yılında Trabzon Rum Devletinin 70 bin kişilik ordusu ile Danişment Gazinin komutanı Emir KÜMBET komutasındaki 10 bin kişilik ordu arasında geçen çok kanlı bir savaş sonucunda Emir KÜMBET beraberinde 6 bin kişi şehit düşmüştür. Danişmentler yenilerek geri çekilmek zorunda kalmıştır. Burada şehit olan 6 bin kişinin anısına (isimleri bilinmemektedir) Aybastı Belediyesi temsili olarak büyük bir Şehitlik tesis etmiştir. Yöreye gelenler bu Şehitliği de ziyaret etmektedirler.

ÇÖLLER RUHU BESLER

S. Serdar YEGÜL

Birinci Dünya savaşıdan sonra Ortadoğu'da yeni kurulacak devletlerin sınırları belirlenirken, hep etkili olmuş insan olarak aklımıza "Arabistanlı Lawrence" gelir. Oysa Lawrence'in akıl hocası olmuş, onu eğitmiş ve onu yönlendirmiş olan bir kişi olarak Gertrude Bell'in de çok önemli bir figür olduğunu Çöl Kraliçesi filmini izlediğimizde görüyoruz.

Yönetmenliğini Werner Herzog'un yaptığı ve başrollerini Nicole Kidman, James Franco ve Robert Pattinson'ın paylaştığı Çöl Kraliçesi filminde [1], Gertrude Bell'in, nam-ı diğer "Çöl Kraliçesi"nin hayatını izliyoruz.

Filmin konusunu kısaca anlatarak başlayalım!

Birinci dünya savaşıdan sonra Ortadoğu'da kurulacak yeni devletlerin sınırları çizilirken, İngilizler bu bölgede yaşayan kabilelerin kan bağlarını, ittifaklarını, rekabetlerini iyi bilen bir

kişiye ihtiyaç duyarlar. Bu kişi Bayan Gertrude Bell'den başkası değildir. Çünkü Bayan Bell, 1906 yılından 1918 yılına kadar bölgeyi gezmiş ve bölge hakkında derinlemesine bilgi edinmiştir.

GERTRUDE BELL

1800'lerin ikinci yarısında Oxford Üniversitesinin tarih bölümünden mezun olan alan Gertrude Bell (1868-1926), okulu en yüksek derece ile bitiren dört kadından biridir. Bell'in ailesi, Büyük Britanya'nın üst sınıf ailelerine mensup olmasına rağmen, yaşadığı hayat onu sıkmakta ve Afrika'ya safariye giden ve romantizmden nasibi almamış soylular onu adeta boğmaktadır. Küçük bir çocukken olduğu gibi kayalıklara tırmanmak istese de, dönemin İngiliz geleneklerine göre, eşlik eden bir kişi olmadan şehrin sokaklarına dahi çıkamamaktadır. Sonunda ne yapar eder, babasını

Birleşik Krallık Başbakanı Churchill sorar:

"Bedevi kabileleri en iyi kim biliyor? Soylarını, ittifaklarını, rekabetlerini?

Geleceğin muhtemel kral adaylarını kim tanıyor? Bunları en iyi kim biliyor?"

Cevap verilir: Bayan Gertrude Bell!

Gerçek hayatta Gertrude Bell (1868-1926)

Gertrude Bell (Nicole Kidman) gezisi hakkında notlar alıyor

ikna eder ve Büyük Britanya'nın Bağdat Büyükelçiliğine, büyükelçi eşi olan halasının yanına gitmek üzere izini koparır.

Gertrude Bell Bağdat'a vardığında, Büyükelçilik, Gertrude'ye rehberlik etmek üzere Büyükelçilik üçüncü kâtibi Bay Henry Calogan'ı (James Franco) görevlendirir. İkisinin sohbetleri, İran şiiri ile başlar Ömer Hayyam'ın şiirleri ve Babil Yazıtları ile devam eder. Gertrude işi daha da ileri götürerek Bay Calogan'dan Farsça öğrenmeye başlar.

BAĞDAT KIRSALINDA GEZİNTİ

İkili atla Bağdat'ın kırsal bölgelerini gezerler. Kayalık bir bölgeye geldiklerinde Calogan, içindeki yalnızlığı ile baş başa kalmak için bu kayalıklara tırmandığını söyler. Bir diğer gün, kuşların cıvı cıvı öttüğü bir bölgeye giderler. Bir başka gün ise, Calogan, Gertrude'yi Zerdüştlerin ölümlerini akbabalara bıraktıkları yere götürür. Bu geziler esnasında ikili arasında bir yakınlaşma başlar ve sonunda Calogan Gertrude'ye evlenme teklif eder. Teklifi kabul eden Gertrude çok mutludur.

Tam da bu sıralarda Gertrude'nin annesi vefat eder ve Britanya'ya dönmesi gerekir. Calogan "Gitme! Bir daha görüşemeyebiliriz!" der. Ama Gertrude gider. Babasına Henry'i sevdiğini söyler ama babası bu evliliği kabul etmez. Bunun üzerine şu mısralar dökülür Gertrude'nin dudaklarından:

**"Bülbül dudağından kan
damlatarak besledi
kırmızı gülü
Ardından rüzgâr geldi
Kıskançla yakaladı
dallarından
Yüzlerce diken sardı
yüreğini"**

Gertrude Britanya'dayken, Henry'nin kayalıklardan atlayarak intihar ettiği (!) haberi gelir. Gertrude, bunun bir cinayet olduğunu bilir ve yasa bürünür. Henry arkasında bir not bırakmıştır: "Ölümsüz aşk, tutar o kayıtsız kollarında, toprağı, havayı, suyu." Gertrude notu okur okumaz, uzun ve dokunaklı bir şiir yazar.

Britanya'da üç yıl geçiren Gertrude, bu üç yılın sonunda, içinde bir aydınlanma, bir tür ilham anı yaşar ve Britanya'dan temel-

li olarak ayrılır; Amman'a gelir. İç sesi ona: "Hayatımda ilk defa kim olduğumu biliyordum. Kalbim artık çölden başka hiç kimseye bağlı değil!" der. Her gittiği yerde Gertrude'ye casus olarak bakarlar. O ise kimsenin casusu olmadığını, kendisinin casusu olduğunu söyler. Amman'da ve Şam'da İngilizler ona casusluk teklif eder. Teklifi reddeden Gertrude, seyahatinin amacının; "Ortadoğu'daki kavimlerin özgürlük ve haysiyet isteklerini ve şiir gibi hayatlarını ortaya koymak!" olduğunu söyler.

Çöl yolculuğu esnasında kendini gezgin, bilim adamı ve yazar olarak tanıtan Gertrude, her mola yerinde yapılan çaydan iki bardak ister, biri kendisi diğeri kalbinde daima yaşayan sevgilisi Calogan için.

Amman'da başlayan çöl yolculuğu, Mucip Vadisi, Petra kazı sahası, Şam, Güney Suriye, Dürzi Dağları, Orta Arabistan, Nefud Çölü'nü (Hayıl) takip eder ve Kahire'de son bulur. Gertrude, Mucip Vadisinde yürürken şunları söyler:

**Çölün derinliklerine gittikçe
her şey bir rüya gibi geliyor.**

**Harita dışına çıkıp, mekânın
götürdüğü yerlere gidiyoruz.**

**Ölü denizin doğusunda Mucip
Vadisi adında gizli bir geçidi
keşfediyoruz.**

**Çölde, geçidin derinliklerinde,
temiz su keşfediyoruz.**

**Bu gizemli labirentin
derinliklerine girdikçe,
kendimi daha çok tanımayla
başlıyorum.**

Film'de Gertrude ve Calogan

Nefud Çölü'nü geçerken ise günlüğüne şunları yazar:

Hareket halindeyken her şeyin geride kaldığını hissediyorum.

Sadece gölgelerimiz peşimizde.

Sanki bize mazideki hayatlarımızı hatırlatırcasına...

Gertrude; Orta Arabistan'a (Nefud Çölü, Hayil) vardığında, yıllar süren ve niçin yaptığını bilmediği hazırlıkların sonuna geldiğini hissediyor. Bir yandan duyguları gelişirken diğer yandan geçen yıllarda yaptığı keşifler, kabile hayat ve idari biçimleri hakkında zihninde eşsiz bir resim oluşur. Sonunda bilgi dolu bir çöl seyahatına dönüşür. Örneğin, gezileri esnasında Orta Arabistan'da İbn Reşit kabilisinin inişte, İbn Suud (Güney Yıldızı) kabilisinin yükselişte olduğunu görür. Arap halklarının uyandığını ve özgürlük istediğini fark eder. Gertrude'nin öngörülerinin bir diğeri ise, Büyük Britanya'nın çok geç olmadan kolonilerden kurtulması gerektiğidir.

Birinci Dünya Savaşı sonunda İngilizler, seyahatini tamamlamış bu bilgi dolu seyyahattan yararlanmak, Ortadoğu'da kurulacak yeni krallıkların sınırını çizmek için ondan yardım isterler. Böylece Gertrude, Kahire'de politika hayatına başlar. Gertrude'nin tavsiyeleri doğrultusunda İngilizler, Faysal ve Abdullah'a Irak ve Ürdün kralı, İbn Suud'a ise Arabistan kralı olması için destek verirler. Aslında geri planda yeni krallıkların sınırını Bayan Bell çizmektedir.

Filmde Gertrude Orta Arabistan'da Bir Kabile Lideriyle

Bölgede yaşanan topluluklar, Bayan Gertrude'yi "kendilerini en iyi anlayan tek yabancı" olarak görür ve "Batı'daki hiç kimse bedevi kalbini Gertrude Bell kadar iyi bilemez" derler. Gertrude ise onlara, İngilizler tarafından yönlendirilen krallar değil, halklarının kralları olmaları tavsiye eder.

Gertrude ve Lawrence (Robert Pattinson)

SONUÇ YERİNE

Film'de çölün yalnızlığı ile kendi yalnızlığını teselli etmeye çalışan bir kadının hikâyesini izleriz. Film'de Gertrude Bell'in iç âlemi ile çölle rin doğası arasında sık sık benzerlikler kurulur. Bu benzerlikler bana bir Berberi sözünü hatırlattı: "Vaha vücudu; çöl ise ruhu besler" [2]. Aslında Gertrude Bell sadece ruhunu beslemekle kalmamış, daha sonraları "Ortadoğu" olarak adlandırılacak bölge halkları hakkında da derinlemesine bilgi edinerek zihnini de beslemiştir. Daha sonra onun bu bilgi birikiminden, zamanın gelişmiş ülkeleri yararlanmıştır.

KAYNAKLAR:

- 1- Çöl Kraliçesi filmi, 2014, Benayoya Pictures, 120dB Films ve Sierra/Affinity
- 2- Çölleşmeyle Mücadelenin Öğrenilmesi Eğitim Kitabı, UNESCO ve UNCCD Sekreterliği Ortak Girişimi, 2001

KAZ DAĞLARI ENKAZ OLMASIN !

Salih Sönmezşık

TOD Denetlem Kurulu Başkanı
Orm. Müh. Odası Eski Genel Bşk.

Ülkemizin kuzey batısında, Troas Bölgesinde, yani Biga Yarımadasında yer alan Kazdağları; barındırdığı tarihsel, kültürel, mitolojik, ekolojik, ekonomik ve biyolojik çeşitlilik gibi değerlerin yanı sıra, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri nedeniyle de dünyanın en önemli karasal ekosistemlerinin başında gelmektedir. Mesleğimiz ile ilgili olduğu için yazının hemen başında söyleyeyim, Kazdağlarında, 43 tanesi endemik, 78 tanesi nadir olmak üzere, 101 familyaya ait 906 bitki taksonu yaşamaktadır. Kazdağları, neojen yapıya sahip olması nedeniyle, henüz evrimi tamamlamadığı ve her araştırmada yeni türlerin tespit edildiği görülmekte olduğu için, Kazdağlarının ayrıcalıklı koruma statülerine kavuşturulması gerekir. Ancak bunda başarılı olduğumuz söylenemez. Örneklersek; Kazdağları silsilesinde, sadece Edremit ilçe sınırları

Kazdağlarını savunmak vatani savunmaktır

içinde 21463 ha. genişliğindeki bir alan 1994 yılında **Kazdağı Milli Parkı** olarak ilan edilmiştir. Ayrıca, Edremit' in kuzey sınırında, Yedi Kardeşler mevkiinde 240 hektarlık bir alan **Kazdağı Göknarı Tabiatı Koruma Alanı** olarak tescil edilerek koruma altına alınmıştır. Bunların yanı sıra, Sankız Tepesinden ahtapotun kolları gibi, Biga Yarımadasına yayılan Kazdağlarının değişik mevkilerinde, toplam 3273 ha. genişliğinde Dünya Bankası'na da desteklenen GEKYA (**Gen Kaynaklarının Yerinde Korunması**) projesi vardır. İşin kötü yanı bu silsilede, **11 tane si küresel, 31 tane si Avrupa ve**

34 tanesi ulusal ölçekte olmak üzere, 76 adet bitki türünün nesli tehlikededir. Sahip olduğu bu zengin biyolojik çeşitliliği nedeniyle Kazdağları **Avrupa Bitki Birliğince, Önemli Bitki Alanı (ÖBA)** olarak tescil edilmiştir. İda, bütünlüğü korunmuş ender orman ekosistemlerinden biridir. Bu bağlamda, 2012 yılında yapılan değerlendirmede yılda 771 ton oksijen ürettiği ve o yıl itibarı ile 8.7 mil/ton karbon tuttuğu hesaplanmıştır. En önemlisi de Biga Yarımadasında bolca bulunan sıcak ve soğuk suların kaynakları Kazdağları tarafından beslenmektedir.

Mitolojinin İda'sıdır size anlatmaya çalıştığım dağlar. İda'nın eteklerinden zirvesine doğru tırmanmaya başladığınızda, bir mitologya ülkesinde olduğunuzun hemen farkına varırsınız. Uygarlıklar beşiği Anadolu'muzun en eski ozanlarından olan **İzmirli Homeros'un İlyada ve Odise** destanları ile, **Amasyalı Coğrafyacı Strabon'un Geographika** adlı eserinde uzun uzun anlatılan Kazdağları, yaşlı dünyamızda ilk güzellik yarışmasının yapılması, Aristo tarafından ilk felsefe okulunun Assos'ta açılması, 1908 yılında Agonia' da (Yenice-Kalkın) Fransızlara ait bir maden ocağında ilk işçi direnişinin başlatılması, Ulusal Kurtuluş Savaşımızın başında, Damat Ferit' in görevden aldığı Edremit Kaymakamı Hamdi Bey tarafından ilk Kuvayı Milliye müfrezesinin oluşturulması gibi, burada sayamayacağım daha bir çok ilklerin yaşandığı coğrafyadır.

Homeros'un "Ana İda", kimilerinin "Bin Pınarlı İda" diye adlandırdığı bu efsaneler diyarı, tarihte birçok uygarlığa ve olaylara yaşam ortamı olmuştur. Sözgelimi **dünya tarihinin en eski ve en kanlı savaşları ile insanlık tarihinin en güzel, ama en acıli aşkları bu topraklarda yaşanmıştır.** Zengin kaynakları nedeniyle Büyük İskender tarafından 3 kez işgal edilmiş, Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u fethetmeden önce kalyonlarına kereste kesmek için Toroslardan getirttiği Tahtacı Türkmenleri bu dağlara yerleştirmiştir. Osmanlı Donanması İnebahtı savaşında yenilince, **bu dağlar Barbaros Hayrettin'e HAS olarak verilmiş,** iki yıl boyunca

Kazdağlarından elde ettiği ke-
reste ile donanmayı sağlamlaştı-
ran Barbaros, Preveze Deniz
Savaşında Haçlı donanmasını
yok etmiştir. Görüleceği gibi bu
dağlarda yaşanan ve günümüz-
de hala, dilden dile aktarılan,
onlarca efsane ve öykü var. Yer-
yüzünde Kazdağı gibi böylesi
söylencelere kaynak olan kaç
tane dağ olabilir ki?

GÜZELİN DÜŞMANI ÇOK OLUR

Biga Yarımadasında, 258.000 ha.
genişliğindeki bir alana sahip
olan Kazdağları, bu coğrafyada
323 orman köyünde yaşayan
140.000 orman köylüsü dahil,
yaklaşık iki milyon insanın,
bitkilerin, yaban hayatın, tarı-
mın ve su kaynaklarının hayat
sigortasıdır. Ancak bu ormanlar;
en başta yangınlar olmak üzere,
açma, yerleşme, rüzgar devriği,
böcek tahribatı ve kuzeyinde
kurulu termik santrallerin teh-
didi altındadır . Bu coğrafyada
kuzey rüzgarları hakimdir ve
İda'nın kuzey eteklerinde faali-
yet gösteren 5 adet termik sant-
ralin bacalarından çıkan zehirli

gazlar şu an ormanlarda, ama
hassas olduğu için en çok Kaz-
dağı (Truva) Göknaı ormanla-
rında kitlesel kurumlara yol
açmaktadır. Eğer böyle giderse,
yeryüzünün en tanınmış, en
güzel endemiği olan kazdağı
göknaının nesli tamamen yok
olacaktır. En tanınmış diyorum
çünkü, **25 milyon yıl önce Ulu-
dağ Göknaı (Abies bornmül-
leriana Mattf) ile Yunanistan
Göknaı (Abies cephalonica
Loud.) nın evliliklerinden do-
ğan Kazdağı (Truva) Göknaı
(Abies equitrojani Aschers) ya-
şam alanı olarak,** doğduğu yeri
yani İda' yı seçmiştir. Bu göknar
türü ana ve babasından aldığı
seçkin özellikler nedeniyle, di-
ğer göknarlardan daha üstün
nitelikler taşır. Ve bu üstün ni-
telikteki Truva Göknaı, günü-
müzden 6000 yıl önce yaşanan
Truva savaşlarında, devasa Tru-
va Atının yapımında kullanılmış
ve bu tahta at sayesinde Truva
kenti, Yunanlıların eline geç-
miştir. (Aytuğ Burhan 2001). Bu
dünyada İncil'den sonra en çok
okunan kitap Homeros'un İlyas-

da Destanı olduğu ve tahta at
efsanesi bu kitapta çok fazla yer
aldığı için Truva Göknaı tüm
dünyaca tanınmaktadır.

ENERJİ ve TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI KAZDAĞLARINA İHANET ETMİŞTİR.

Yaşanan orman kayıpları yetmi-
yormuş gibi, bu olumsuzlukla-
ra son 20 yıldır, madencilik adı
altında sürdürülen altın arama
ve işleme faaliyetleri de eklen-
miştir. Ne acıdır ki, ülkenin her
yerinde doğayı yok eden bu
madencilik faaliyetleri, mevcut
siyasi iktidar tarafından destek-
lenmektedir.

Bildiğiniz gibi, krize giren kapita-
lizm, gelişmekte olan ülkelerin
doğal zenginliklerini sermayeye
dönüştürme çabasına girmiştir.
Bunun için iktidara getirdiği ve
koruduğu yerli işbirlikçiler ile
ortaklaşa yapılan düzenleme-
ler sonucu, bizim gibi ülkelerin
kaynakları ulus ötesi şirketle-
rin kazanımına aktarılmakta ve
bu sömürü düzeni, ülkenin her
sektöründe yaşanmaktadır. Bu

amansız sömürüye, yeraltı varlıklarımız da kurban edilmiş ve 2004 yılında, dünyanın hiçbir müstemleke ülkesinde uygulanamayacak olan 5177 sayılı emperyalist maden yasası çıkarılır. Bunun hemen ertesinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, uluslararası tüm maden şirketlerini, Çanakkale’ de, madencilik sektörüne ait 5 yıldızlı bir otelde toplayarak, kendilerine ülkemizin neresinde, ne kadar maden rezervi olduğuna ilişkin sunumlar (adı geçen sunumlar arşivimde mevcuttur) yapmışlardır. Tam gün süren bu toplantı sonrası, ülkenin her tarafı, ama en çok da Kazdağları, altın madencilerinin hücumuna uğramıştır.

Nitekim, TMMOB Orman Mühendisleri Odası Başkanı iken, Edremit’ te 2001 yılında düzenlediğimiz, **Kazdağları 1.Ulusal Sempozyumunda**, “Kazdağlarında verilen maden izni sahası” **1044 ha.** olarak belirlemiş iken, 2006 yılında, Çanakkale’de, belediye ve STK’lar adına düzenlediğimiz, **Kazdağları 2. Ulusal Sempozyumunda** bu rakamın, sadece Çanakkale ili sınırları içinde **12551ha.** olduğunu saptadım. Ancak, altına hücum bitmiyordu ve 2009 yılında, arama ve işletme için verilen ormanlık alanın bu sefer, **37.000 hektara ulaştığını gördüm.** Ne acıdır ki, 2012 yılında, Kazdağı ve Madra Dağı Belediyeler Birliği adına organize ettiğim ve üç gün süren Kazdağları Ulusal Çalıştay’ında ise, verilen izin sayısının 1431 adet olduğu ve dağımızın 285 ayrı noktasında, 868 adet sondaj yapılarak altın arandığı ve Kazdağları’nın kalbura dön-

düğü tespitlerimiz arasındadır. Şu anda Çanakkale’ nin Çan (4 adet), Bayramiç (1 adet) ve Lapseki (2 adet) ilçelerinde, toplam 7 adet “siyanürlü liç metodu” ile fiilen altın üretimi yapılmaktadır.

Ayvacak ilçesindeki” Kısacık Altın Madeni” ve bu makalenin konusu olan Kirazlı Altın Madeninden sonra ruhsat almış tam 40 şirket daha talan için sırasını bekliyor.Yani, ALTINCI FİLO Kazdağlarını kuşatmış durumdadır.

KAZDAĞLARI VE ALTIN

Tarih kitaplarında okuduğumuz gibi, eski yıllardan beri Kazdağları ve çevresinde, galeri usulü ile som altın çıkarıldığını hepimiz biliyoruz. Bu nedenle antik çağda bölgeye Auerland (Altın ülkesi) denmekteydi. O çağlarda Anadolu’nun uygarlık açısından gelişmiş olması ve maden işleme teknolojisi konusunda, diğer ülkelerden daha önce altın üretimine başlaması nedeniyle Kazdağları hakkında bu algı gelişmiştir. Günümüzde ise bu “altın ülkesi” yakıştırması yalan ve kasıtlıdır. Çünkü bilinçsiz hesaplamalar ve ulus ötesi şirketlerin baskısı ile Anadolu “Dünya’nın altın rezervinin deposu” gibi gösterilmiştir. **Oysa altın, dünyanın her yerinde, kayaçlar içinde, sözgelimi Alp Dağlarında, Yunanistan’da, Fransa’da, İspanya’da dağlarda, hatta ovalarda bile bulunmaktadır.** Ancak AB ülkeleri, 2010 yılında, ortaklaşa aldıkları bir karar ile, siyanürlü altın işletmeciliğini yasakladığı için buralara giremeyen çok uluslu şirketler, 2004 yılında, işbirlikçilerle çıkar-

dıkları müstemleke Maden Kanunu ile Anadolu’yu talan etme olanağını yakalamışlardır.

MTA verilerine göre Kazdağları’ndaki toplam altın miktarı 338 tondur ve bir ton kayaçta, tonerüne göre, ortalama 0.50-2 gram altın bulunmaktadır .Bir ton kayaçtaki altını elde etmek için, kayacın cinsine göre 3 veya 4 ton su kullanılmaktadır. Bu kadar altını çıkarmak için, Kazdağlarının tüm sularını, canlıların kullanımından kısırak altın üretimine versek, yine de madencilere yetmeyeceği herkesin anlayabileceği bir gerçektir. Kaldı ki bu bölgede sulanabilecek tarım alanların % 31’i su beklemektedir. Küresel ısınma nedeniyle, önümüzdeki yıllarda, su kaynakları azalacağı için, bizim altıncılara tahsis edilecek bir damla suyumuz bile olamaz. Kaldı ki Çanakkale ilinin Marmara, İç ve Doğu Anadolu bölgelerindeki bir çok il ile birlikte **“Kuraklık Afet/Felaket Riski”** ortanın üzerinde kuvvetli derecededir (Türkeş Murat.2017). Ama altıncıların gözünün, Kazdağlarındaki barajlarda olduğunu hepimiz biliyoruz. Kaldı ki siyasi iktidarın, bu coğrafyada 10’ a yakın yeni baraj planlaması da boşuna değildir.

SİYANÜRLÜ ALTIN İŞLETMECİLİĞİ

Müstemleke ülkelerde bile uygulanamayacak olan maden yasası, altın üreten çok uluslu maden şirketlerinin talebi ve onların beklentileri doğrultusunda, anamıza küfür edercesine, bir Dünya Çevre Günü’nde, yani 5 Haziran 2004 tarihinde çıkarılmıştır. Bu yasaya göre altın ve

gümüş gibi stratejik madenlerin üretilmesi ve deyim yerinde ise yurt dışına kaçırılması, yasaya ek diğer yasa ve yönetmeliklerle kolaylaştırılmıştır. Oysa ulusal madencilik politikasının hedefi, yeraltından son parçasına kadar çıkarılacak madenin, bir proje dahilinde, uç ürün elde ederek, yurt içinde katma değer yaratmaktır. Malesef çok uluslu şirketler (ÇUŞ), büyük gizlilik içinde çıkardıkları bu stratejik madenleri **uç ürün** haline getirmeden, nihai ürün yani **tuğla şeklindeki DORE haliyle, yurt dışına götürmektedirler**. Yurt dışına kaçırılan bu DORE'ler, oralarda altın ve gümüş olarak ayrıştırılarak son ürün, yani uç ürün olarak pazarlanmaktadır. Ülke kaynaklarını vahşice sömüren ÇUŞ'lar,geride, her tür toksik atığın bulunduğu siyanürlü havuzlar, ay krateri gibi devasa çukur ve pasalar bırakarak terk edip gitmektedirler. Liç metodu ile siyanür havuzundan altın ve bileşenleri alındıktan sonra, gerek bu havuzlar, gerekse toz haline getirildiği için kayaçlardan açığa çıkan arsenik, civa, kadmiyum, kurşun ve molibden gibi ağır metallerden oluşan pasalar; rüzgar ve yağışlarla, her yere dağılarak, çevresindeki tüm canlıları, ormanlarımızı, tarım alanlarımızı, akarsularımızı hatta denizlerimizi bile zehirlemektedirler. Nitekim altın madenlerinin yakınlarında yapılan ölçümlerde, çevrenin ağır metaller ile katledildiğine ilişkin çok ciddi saptamalar yapılmıştır. Kaldı ki Çanakkale deprem mıntıkasıdır. Bölgenin jeolojik ve jeomorfolojik yapısı nedeniyle akrif fay hattında bu-

lunduğu ve 1.derecede deprem riski deprem riskine sahip olduğu bilinen gerçekler arasındadır. Söz gelimi,1953 yılında, Yenice İlçesinde meydana gelen 7.3 büyüklüğündeki depremde, 265 kişi yaşamını yitirmiş ve evlerin tamamına yakın bir kısmı yıkılmış ve Yenice daha sonra adeta yeniden kurulmuştur. Bu büyüklükteki deprem ile o siyanür havuzlarının yıkılması çok büyük felaketlere yol açacaktır.

Ülkemizde vahşi madencilik uygulayan ÇUŞ lar, işin kolayına kaçtıkları için siyanürlü liç metodunu kullanmaktadırlar. Çünkü bu metod ile, çok düşük düzeyde altın içeren cevherlerden, çok yüksek düzeyde kar elde etmektedirler.

O zaman gelin şu siyanür ne menem bir şeymiş kısaca bakalım : Bir karbon (C) ve nitrogen (N) atomundan oluşan (CN) kimyasal grubunu içeren farklı bileşikler siyanür olarak adlandırılır. Madencilikte genellikle sodyum siyanür (NaCN) kullanılır. **Bu madde suda hemen çözünür, Na ve CN iyonu verir. Bu CN iyonları daha sonra gaz halinde hidrosiyanüre, diğer adıyla bilinen ve tabiatla bulunan zehirlerin en güçlüsü olan hidrosiyanik asite dönüşür.** Renksiz ve acı badem kokusunda olan hidrosiyanür bildiğiniz gibi insanları topluca öldürmek için, Nazi'ler tarafından gaz odalarında kullanılmıştır. Altın madeni sahalarında, siyanür göllerinin yüzeyinden yılda yaklaşık olarak 20.000 ton siyanürün buharlaştığı tahmin edilmektedir (Corte 2000). Siyanürlü Liç ile, altın elde edilmesinin

madencilik faaliyeti olmadığı, kimyasal bir işlem olduğu, bu nedenle kimya endüstrisi için tanımlanan kurallar çerçevesinde uygulanması gerektiği vurgulanmıştır.(Corte 2000). Sadece insan değil, tüm canlıların yaşamı için çok tehlikeli olan siyanürlü altın işletmeciliği onlarca uyarı ve karşı duruşa rağmen, bizim ülkemizde ısrarla uygulanmaktadır. Bu konuda, özellikle 1990'lı yılların başındaki Bergama direnişinden bugüne kadar, yerel mahkemelerin yanı sıra, **AİHM'nin verdiği " Siyanürlü altın işletmeciliği, insan ve çevre sağlığına zararlıdır, yapılmalıdır"** kararları, çok acıdır ki uygulanmamakta, siyanür ve yanında diğer kimyasallar çevreyi kirletmeye, dahası yok etmeye devam etmektedir. Yargı kararlarına karşın, hala siyanürde diretiliyorsa, o zaman, bu " ALTINCI FILO" nun arkasında kim olduğunu anlıyorsunuzdur mutlaka.

KIRAZLI CİNAYETİ

Çanakkale' nin Lapseki Bölge Şefliği' ne, 1981 yılında atandığımda duydum adını ve çok gitmeye başladım Kirazlı'ya. Orada bir Orman Şefliği' miz de var, ama beni Kirazlı'ya asıl cezbeden **Mustafa Kemal Atatürk'ümüzün bir anısıydı**. Atamızın, bir ağaç altında oturarak kahvesini yudumlarken çekilen o ünlü resmini mutlaka görmüşsünüzdür. O resim Kirazlı Köyü' nün hemen üstünde, Balaban diye anılan, günümüzde meslektaşlarımızın orman içi dinlenme yeri olarak düzenledikleri yerde, 25 Haziran 1934 tarihinde çekilmiştir. Ulusal savunma açısın-

dan, çok stratejik konumda bulunan Çanakkale' nin, o yıllarda karayolu bağlantıları yok sayılacak kadar zayıftı. Bu zaafiyeti gidermek için, Atamızın emri ile Balıkesir – Çanakkale arasında cumhuriyetin ilk asfalt yolu yapılmış, yine Ata' mızın emri ile, ağaçları çok sevdiği için de yolun iki yanına çınar ağaçları dikilmiştir. O günlerde ülkemizi ziyaret eden İran Şahı Rıza Pehlevi' yi de yanına alarak ,bu asfalt yol üzerinden Çanakkale' ye giderken,yol üstündeki Ahmet Balaban' a ait dinlenme yerinde konuğu ile birlikte kahvelerini içmişlerdir. Altında oturduğu kestane ağacı bugün kurumuş ancak halen ayakta. Ama Tann' nın hikmetine bakın ki, çevresini saran orman sarmaşığı ile halen yeşil görünümüne devam etmektedir.

Çok acıdır, bizler için tarihi ve kültürel açıdan çok önemli bu yerin tam tepesinde, 2019 yılının haziran ve temmuz aylarında, bana göre yasalara aykırı bir biçimde **“Çünkü açılan dava ko-**

nusunda danıştay henüz karar vermemiştir” resimlerde gördüğünüz gibi, 342.24 ha. genişliğindeki som kızılçam ormanı vahşice traşlanarak kesilmiştir Görenlerin hüngür hüngür ağladığı, uğruna on binlerce insanın eylem yaptığı, çadırlar kurarak su ve vicdan nöbeti tuttuğu, sanat, siyaset ve yazın dünyamızın ünlülerinin ziyaret ederek tepkilerini gösterdikleri, günahını hiç kimsenin paylaşmadığı bu ihanet sürecini bir parça da olsa tanıtayım sizlere.

RUHSAT TİCARETİ VE ÇED OYUNLARI

Kirazlı Altın Madeni, Çanakkale' nin 26 km doğusunda, Kirazlı Köyü' nün, 500 m güneyinde, Çanakkale' nin tek içme ve kullanma su kaynağı olan Atikhisar Barajı' na yaklaşık 15 km mesafede ama barajın su toplama havzasında, Kazdağları silsilesinin orman bütünlüğü içinde yer almaktadır. Aşağıda anlatacağım üzere maden ruhsatı çok el değiştirmiş, ama son sahibi, Kanadalı şirket Alamos

Gold olmuştur. Bu bölgede altın madeni ruhsatlarının eski ve kanşık bir geçmişi var (Doğan Süheyla 2019). Eldorado Gold ve Türk ortağı Tüprag 1987 yılında devletten, bu madenin ruhsatını alır. Daha sonra bu ruhsat Newmount'a, Satılır.Bu şirket de iyi sayılacak bir para karşılığı ruhsatı Teck Resources'e satar ve bir süre sonra bu şirket de diğerleri gibi ruhsatını Fronter Development Group Inc. Firmasını satar. Fronter şirketi sahada 2004 - 2007 yılları arasında çalışma yapıp 6.6 milyon dolar harcadıktan sonra, ruhsatı 22 eylül 2009 tarihinde 40 milyon dolara Alamos Gold' a sattığı belirlenmiştir. Görüyorsunuz ülkemiz ormanları üzerinde oynanan oyunlarla alınteri dökmeden ÇUŞ' lar milyon dolarlar kazanıyor.Son satıştan önce Anayasa Mahkemesi, orman izinleri ile ilgili 7.maddesi de dahil olmak üzere Maden Yasası' nın kimi maddelerini iptal eder ama bu iptal eski ruhsatlar için geçerli olmadığı için Kanadalı şirket bu tehlikeden sıyrılır. Alamos Gold' un ÇED alanı 613 ha. olup bunun %97 si yani ,594 ha.1 ormandır. Ömrü 6 yıl olarak belirlenen rezervde,bir ton kayaktan 0.75 gram altın, 11.75 gram gümüş elde edileceği beyan edilmiştir. Yani toplamda 17.5 ton altın ile106 ton gümüş çıkarılacaktır. **Alamos Gold' un CEO' su çıkarılan madenden 4 milyar dolar kazanacaklarını kamuoyuna açıklamıştır. Bize ise, Maden Yasasının 14. Maddesine göre, bu paranın %4 'ünü bırakacaklar, onu da beyan ederlerse.** Uşak Eşme'de İnay Köyü' nü zehire boğup,

sonra zarar ettik diye kaçan şirketi düşündükçe kahroluyorum. Alamos'da onlar gibi niye yapmasın ki?

YARGI SÜRECİ DEĞİL, YILAN HİKAYESİ

Kanadalı şirket ve onun yerli ortağı Doğu Biga Madencilik, 2012 yılında küçük bir saha için ÇED OLUMLU BELGESİ'ni alırlar. Çok küçük bir saha olduğu için, dik-kati çekmez ama bir yıl sonra kapasite arttırımına gidince ip-ler kopar ve yargı süreci başlatılır. Benim önerimle, danışmanlığını yaptığım Kazdağı ve Madra Dağı Belediyeler Birliği, şirketin aldığı ÇED OLUMLU BELGESİ'nin iptali konusunda, Kirazlı dahil, Kazdağları'nın, Çanakkale tarafında faaliyet gösteren 9 altın maden izninin iptali için 2013 yılında, Çanakkale İdare Mahkemesinde dava açar. Daha sonra Çanakkale Belediyesi de aynı dava açar ama dava süreci paralel yürütülür. Yapılan ilk keşifte, bilirkişi aleyhimize rapor vermesine karşın, İdare Mahkemesi," bu kadar maden işletmesinin Kazdağlarına olumsuz yönde "Kümülatif Etki" yapacağı" gerekçesi ile, ÇED olumlu belgesi hakkında yürütmeyi durdurma kararı verir. Beklenildiği üzere bakanlık itiraz edince dosya Danıştay'a gider. Danıştay ise Kümülatif Etki nedeniyle, madenler hakkında toplu karar verilemez, tek tek incelensin diyerek kararı bozar ve dosya İdare Mahkeme'ye gelir. Yerel Mahkeme Danıştay'ın kararına uyarak, daha önce verdiği Yürütmeyi Durdurma kararını iptal eder yani Çed Olumlu Belgesi'ni geçerli kılar.

Bu sefer davacıların itirazı üzerine, dosya yeniden danıştaya gider, Danıştay keşife katılan bilirkişilerin, meslek disiplini açısından yetersiz olduğuna karar verir ve dosya yeniden yerel mahkemeye gelir. Yerel mahkeme her nasılsa, yeni bilirkişiler marifetiyle keşif yapılmasına gerek görmeden ÇED Olumlu Belgesi'nin geçerli olduğuna karar verir. Davacı tarafın itirazı sonucu dosya üçüncü kez Danıştay'a gönderilir.

Ama bu konuda Danıştay uzun süre karar vermez.. Bana göre, daha önce aldığı kararlar gereği **"davacı olan bizler lehine karar vermesi beklenirken"** karar vermesi bayağı gecikir ama bu sırada "Alamos Gold" sıkışır, çünkü ruhsat süresi 13.10.2019'da bitecektir. Bunun üzerine çalışanlar üzerinde siyasi ve idari baskı kurarak, aceleyle 613 hektarlık ÇED Alanı'nın 342 hektarlık kısmının tamamını haziran ve temmuz ayında acilen keser. Haklı olarak, Çanakkale kamuoyu, yasal süreç bitmeden ormanı neden kestirildiği için biz ormancıları suçlar ve tanıyan herkes bana yüklenmeye başlar. Bu gelişmeler üzerine Çanakkale Bölge Müdürü'ne uğrayıp konuyu araştırınca, Bölge Müdürümüz; **Orman Genel Müdürlüğü'nce kendilerine, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile İdari Mahkemeye başvurmaları gerektiği söylenmesi üzerine, bu iki kuruluşa da resmen yazarak, ÇED Raporunun geçerli olup olmadıklarını sorduklarını, iki kuruluşun da, resmi yazı ile kendilerine "ÇED Olumlu Belgesi'nin geçerli olduğunu" yazdıklarını, bunun**

üzerine ağaçların kesimine izin verdiklerini söylemiştir. Ama ortada bir belirsizlik olduğu herkes tarafından dile getirilmiştir.

"ATIKHİSAR BARAJI" ATIKHİSAR BARAJI OLMASIN...

Bu denli büyük bir orman alanının traşlanması üzerine kimi kuruluşlar, hava araçları yardımı ile talanı görüntüleyip, Çanakkale'nin tüm sokaklarını afişlediler. Tek içme ve kullanma su kaynağı olan Atikhisar Barajı'nın de elden çıkacağı korkusuna kapıldılar. Bunun üzerine Çanakkale ve çevresindeki belediyeler, STK'lar, çevreci kuruluşlar ve duyarlı halk ayaklanır. Bunun üzerine, **Ege ve Marmara Çevre Belediyeler Birliği ile Çanakkale Belediyesi, 19 temmuz 2019'da, Çanakkale İskele Meydanı'nda, ortaklaşa bir miting düzenleme kararı alırlar.** Ama Çanakkale'de "mitingden önce Danıştayın karar verebileceği" konusunda dedi kodular yoğunlaşır. Ben inanmadım söylenelere, moralimizi bozmak, miting katılımı engellemek için bir kurgu olabilir diye düşündüm. Ama çok ilginçtir ki 18 temmuz da, Danıştay'ın verdiği karar ile çok üzüldük, çünkü 6 yıllık yargı mücadelemizi yitirdik.

Bu süreçte, kamuoyu drondan çekilen resim üzerinden ve sanırım o kuruluştaki çalışan meslektaşlarımızın amenejman planlarını dikkate alarak yaptıkları değerlendirme sonucu, kesilen ağaç sayısını 195.00 adet, bakanlık ise trajikomik bir yaklaşımla ile 13 bin küsur olarak açıkladı. Bu konu tarafıma çokça soruldu, hiç rakam vermeden, kendileri-

ne, sayılarla uğraşmamalarını, önemli olan orman ekosistemi- nin tamamen yok edilmesi oldu- ğunu anlatmaya çalıştım. Ama siz sorar iseniz söyleyeyim. Traş- lanan saha dışında, TEM otoyolu gibi genişletilen yollar, ÇED Ala- nı dışında yapılan sondajlar ile, iki köye yeni yapılan yol ve su kanalı için kesilen toplam ağaç sayısı, zikredilen sayının kat be kat üstünde çıkacaktır. Bu ko- nuda meslek kuruluşlarının bir araya gelerek, sahada inceleme yaparak , gerçeğe yakın sayıyı, - kamuoyuna açıklaması, Çanak- kale halkı için çok yerinde bir karar olacaktır.

Kaldı ki, **Yargı süreci bitmesine karşın, Çanakkale Belediyesi kesilen ağaç sayısını gerekçe göstererek, YARGININ YENİ- LENMESİ için dava açmıştır.** Çünkü ÇED raporunda 613 hek- tar alanda kesilecek ağaç sayısı 59.500 olarak verilmiş ama kesi- len ağaç sayısı yüz binlerle ifade edilmektedir. Meslek örgütleri- mizin yapacağı bu tespit, Beledi- yenin açtığı yeni davaya önemli delil olarak girebilir.

ALAMOS GOLD veya ALAMO' NUN ALTINI

Kazdağlarını kazıyan Kanadalı Şirketi merak ettim. Önce adına takıldım. Alamos Gold'u İngi- lizce bilmeyen bir adam olarak, kendime göre, " Alamo'nun Altı- nı " diye betimledim. Bana göre bizim yaşlardaki herkes "Alamo Kalesi" ni bilir. Hollywood'un beyaz perdeye, en çok aktardı- ğı öykülerden birisidir Alamo Kalesindeki küçük bir savaş. Ben hepsini ,ama sevgili Kemal Sunal'ın söylediği gibi," John Wayne Amca'nın" başrolünü oy-

nadığı 1960 yılı versiyonu filmi defalarca izledim. Olay 1836 se- nesinde, o zamanlar Meksika'ya bağlı olan Teksas'ta geçiyor. Tek- sas'a yeni yerleşen ABD' li göç- menler, bağımsızlığını ilan ede- rek, Meksika'dan ayrı yeni bir devlet kurmanın adımını atar- lar ama Teksas'ı Amerikalılara kaptırmak istemeyen Meksika Devleti, General Santa Anna ko- mutasındaki 2000 kişilik bir or- duyu Teksas'a gönderir ve San Antonia'da, kale gibi dış duvar- ları olan, Meksikalı misyonerler- ce yapılmış bir kilise,yani Ala- mo ve içindeki ABD li göçmen- ler kuşatılır. Kiliseye sığınanlar Santa ANNA'nın teslim olmaya karşılık hayatlarının bağışlana- cağı önerisini red ederler ve ara- larında ABD Kongre Üyeliği de yapmış, Amerikalıların ulusal kahramanı Davy Crockett' inde bulunduğu, yaklaşık 150 savun- macıyı öldürülür. Film bu acı sonla biter ama gerçek yaşam- da, daha sonra yetişen ABD'li güçler Santa Anna'yı yenerek, Teksas'ı sınırları içine katar. El- bette Meksikalılar bu acı sonu- cu, yani Teksas'ı kaybetmeyi iç- lerine sindiremezler.

Şirketlerine "Alamo'nun Altı- nı" gibi mistik bir isim veren bu adamlar acaba Meksika kökenli olabilir mi diye düşündüm hep. Sitelerine girdiğimizde şirketin 1916 yılında kurulduğunu, Mek- sika, Kanada, ABD ve Türkiye' de önemli yatırımları olduğunu gördük. Kendilerini öven tanı- tım cümleleri şöyle; *Alamos, Meksika, Kanada ve Türkiye 'de, araştırma ve geliştirmede lider bir büyüme profiline sahiptir. Altın üreticisi olarak Alamos' un temel odağı, düşük maliyet-*

li üretimde lider, finans perfor- mansında lider, hissedar değeri sağlamasında lider olmaktadır. Alamos, sürdürülebilir kalkın- ma konusunda, en yüksek stan- dartlarda çalışmaktadır. Özel- likle son cümleyi okuyunca, bu kuruluşun bugün ve geçmişinde yer alan herkese beddua ettim. Sürdürülebilir kalkınma, beye- fendilerin ilkelerinin başında geliyormuş. Yani Kirazlı ve Ağ- Dağı'nı traşlamak, orman eko- sistemini tamamen yok etmek, sürdürülebilir kalkınma öyle mi ? Bakınız bu şirket kendi ülke- sinde, Kuzey Ontario bölgesinde işlettiği **Young Davidson** altın madeninde, bir ton kayaçtan, 2,67 gram altın elde ediyor. Yine aynı bölgede, **"İsland Gold"** adındaki altın madeninde bir ton kayaçtan 10.28 gram altın elde ediyor. Şu rezervlerin zen- ginliğine bakın. En önemlisi de nedir biliyor musunuz? Bu altın işletmelerinin hepsi yerin altın- da. **Yerin üstündeki ormanlar- dan bir tek ağaç kestirmiyor onlara Kanada Devleti.** Ama son yıllarda bizim gibi çağ atlayan (!) ülkede bu hainler istedikleri gibi at koşturuyorlar. Bakınız, bu **"Alamo'nun Altını"** şirketinin Kazdağları'nda iki tane altın madeni var.Ağ- Dağı ve Çamyurt altın madenleri. Kirazlı da, bir ton kayaçtan elde edilecek altın 0.79, Ağ- Dağı' nda 0.67, Çam- yurt 'ta ise, 0.89 gramdır.

Bu şirket, kendi ülkesinde bir tek ağaç bile kesemez iken, gö- zümüzün bebeği İDA' da, üstelik bu kadar düşük tenorlu bir ma- den yatağında, altın elde ede- bilmek için yüzbinlerce ağacı keserek, orman ekosistemlerini yok etmektedir. Sözgelimi Ağ-

Dağı'ndaki altın madeni, Kirazlı maden sahasının üç katı büyüklüğündedir. Yani Koskoca Ağı Dağı düzleşecektir. Ülkenin ve Çanakkale'nin tarımı dahil, her şeyi öldürülürken, buna sadece çanak tutmak değil, seyirci kalmak bile hainlik değil de nedir?

SONUÇ OLARAK

Çok tehlikeli bir süreçten geçiyor ülkemiz. Ulusal bütünlüğümüzün ciddi anlamda tehlikeye girmesinin yanı sıra, doğal varlıkların da tamamı ulus ötesi şirketlerin denetimine girmek üzeredir. Çünkü krize giren emperyalizm, bizdeki gibi halkı üzerine ölü toprağı serilmiş ülkelerin her çeşit kaynağını, sermayeye dönüştürmektedir. Atatürk'ün gençliğe hitabesindeki **"Bütün bu şeriatın daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde iktidara sahip olanlar gaflet, dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler"** uyarısında dile getirdiği olaylar, artık gerçekleşmiş durumdadır. Kazdağları'nın %70'inin ruhsatlandırıldığını biliyoruz ama ülke topraklarının da çok büyük oranda yabancı yatırımlara peşkeş çekilmesi katlanılacak bir durum değildir. O zaman yapılacak ilk iş, müstemleke ülkelerde bile uygulanması mümkün olmayan Maden Yasasını derhal değiştirmektir. Çünkü bu emperyalist maden yasasının temel yaklaşımı şudur;

Çevrenin geliştirilmesi, insan ve çevre sağlığı ile doğal ve kültürel varlıkların korunması, madencilik faaliyetleri önünde bir engeldir. Bunun için hiçbir sınırlama getiril-

meden, ülkenin ormanlarında, sulak alanlarda, milli parklarda, doğal ve kültürel sit alanlarında, askeri yasak bölgelerde, kısacası koruma altına alınmış tüm sahalarda madencilik faaliyeti yapılmalıdır. Bu faaliyetlerin önüne engel olan çevrenin ve insan sağlığının korunması ile ilgili tüm düzenlemeler kaldırılmalı veya işlevsiz hale getirilmelidir.

Ve bu yaklaşıma uygun olarak 2004 yılından bu yana yapılan düzenlemeler ile ülkenin her tarafında ama özellikle düşmana saldırır gibi hücum ettikleri Kazdağları'nı yok etmenin eşiğine getirmek üzeredirler. Oysa yer yüzü cenneti Kazdağları sadece orman değil, tarım açısından da dünyanın sayılı bölgelerinin başında gelmektedir. Örneğin Çanakkale, gerek ürün deseni ve gerekse verimlilik bakımından, Türkiye'nin önemli illerinden birisidir. Ve bu ilde **108** çeşit bitkinin tarımı yapılmakta, bazı bitkilerin üretiminde ise ülkede ilk sırayı almaktadır (ZMO.2018). Kaldı ki Kazdağı ve Madra Dağı Belediyeler Birliği olarak, 2012 yılında Edremit'te düzenlediğimiz "Kazdağları Ulusal Çalıştayı" öncesinde, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Kenan KAYNAŞ hocamız ve ekibi tarafından, **"Kazdağları'nda Tarım ve Altının Karşılaştırılması"** konusunda bir araştırma yapıldı, sonuçları toplantıda bildiri olarak sunuldu ve çalıştay kitabımızda yerini aldı. Daha önce de yazdım, Kazdağları'nda toplam altın rezervi **338** tondur. Altın madenciliğinde işletme faaliyetlerinin ömrü yaklaşık 6-8 yıldır.

Biz 10 yıllık süreye göre karşılaştırma yapalım istedik. Bu araştırmaya göre, Kazdağları'nda bir yıllık tarımsal gelir **7.93** milyar dolar, 10 yıllık süre sonunda toplam gelir yaklaşık **80** milyar dolara ulaşacaktır. Üstelik bu rakamın içinde, ormancılık ve turizm gelirleri yok. Madencilerin toplam rezervi çıkardıklarında ise Maden Yasası'nın 14.Maddesine göre 10 yıl sonunda devlete, yaklaşık 10 milyar dolar bırakacağı öngörülmüştür. Üstelik, madenciler 10 yıl sonra çekip gittiklerinde, arkalarında onarılması mümkün olmayan bir cehennem bırakacaklar, tarımsal gelir ise sonsuza dek sürecek ve yanısıra doğa katledilecektir.

KAZDAĞLARINI SAVUNMAK VATANI SAVUNMAKTIR

- * Altın üretimi sırasında Kazdağlarında 2,5 milyar ton toprak ve kayaç taşınacak.
- * Yaklaşık 400.000 ton siyanür kullanılacak.
- * 258.000 hektar orman alanı ve 10 milyon adet zeytin ağacı yok edilecek.
- * Bölgede yaşayan yaklaşık 2 milyon insanın su kaynakları zehirlenecek.
- * Su kaynakları kirletildiği için yaklaşık 750.000 kişi tarım yapamayacak, göçe zorlanacaktır.

Yukarıdaki tarım - altın karşılaştırmasının sonuçları göz önüne alındığında, bu ülkenin siyasetçileri, NEDEN hala doğamızı katleden altın işletmeciliğine izin veriyorlar, NEDEN? Bana göre artık sözün bittiği yere geldik.. Ulus olarak üzerimizdeki

ölü toprağını atıp, mücadelemize yeni boyutlar kazandırmalıyız. Bu konuda en büyük görev biz ormancılara düşmektedir. Çünkü madencilik faaliyetlerinden en çok, bizlerin sorumluluğunda bulunan ormanlık alanlar zarar görmektedir. Ama elimizin altında, bunları önleyebilecek Orman Kanunu, Milli Parklar Kanunu gibi önemli kanunlar var. Daha da önemlisi **“ormanlara zarar verecek hiçbir faaliyet ve eyleme izin verilemez”** diyen Anayasamızın 169. Maddesi var. Ayrıca, ormanların kamu yararı adı altında, ormancılık dışı amaçlarla, uzun sürelerle özgülmesi (Tahsis edilmesi), ekosistemleri parçaladığı için, ormanlarımızın geleceği açısından büyük tehdit oluşturduğu hükmü, **OGM’nün 2017-2021 yıllarını kapsayan Stratejik Planında** yer almıştır. Meslektaşlar olarak bu hükümlerin varlığını ve önemini kamuoyuna anlatmak için, ormancılık disiplini olarak seferber olmalıyız.

Bu yazının başlığındaki **“Kazdağları, enkaz dağları olmasın”** cümlesi bana ait bir söz değildir. Gazeteci ve yazar sayın Mustafa BALBAY’ ın, Edremit’ te bulunan, birlik merkezimizi ziyareti sırasında bize söylediği bir sözcüktür. Çok hoşumuza gittiği için çerçeve yapıp birlik merkezimizin duvarına astık bu özdeyişi.

Ama **“Kazdağları’ nı savunmak vatani savunmaktır”** sözü bana aittir. Bu sözü ilk kez, TMMOB Orman Mühendisler Odası olarak, Edremit Altınoluk ‘ ta düzenlediğimiz “Kazdağları 1.Ulusal Sempozyumu” nun kapanış konuşmasında dile getirdim, Ve yeri geldikçe her yerde, sık sık söyledim. Ancak **30 mart 2008** tarihinde, Cumhuriyet Gazetesinin, Kazdağları üzerine benimle yaptığı söyleşide de dile getirince, gazete bu sözümü başlık yaparak, söyleşiyi tam sayfa yayımlamıştır. Son yıllarda en başta siyasetçiler olmak üzere herkes tarafından kullanılıyor olması beni mutlu ediyordu. Ancak son günlerde bu söze far-

kına varmadan , kendiliğinden bir anlam yüklendi. Nasıl mı ? Ülkenin dört bir yanındaki alanlarımız, madencilik faaliyetleri nedeniyle yıkıma uğrattılıyor. O yörede bulunan duyarlı çevreler, tepkilerini gösteriyorlar ama, cı-lız kalındığı için sonuç alınamıyor. Şu anda Türkiye’ nin kalbi Kazdağları’ nda atıyor. En küçük bir duyuruda yüzlerce insan sahaya akın ediyor. Örneğin Fazıl SAY’ ın maden sahasında verdiği piyano resitaline 30 binden fazla insanımızın katılımı hepimizi umutlandırmıştır. Eğer bizler Kazdağı’ nda ki mücadeleyi kazanırsak, bu gelişme, ülkenin dört bir yanındaki eylemleri etkileyecek ve oralarda da mutlaka kazanacağız. O zaman buna inanalım ve hep birlikte yeniden söyleyelim.

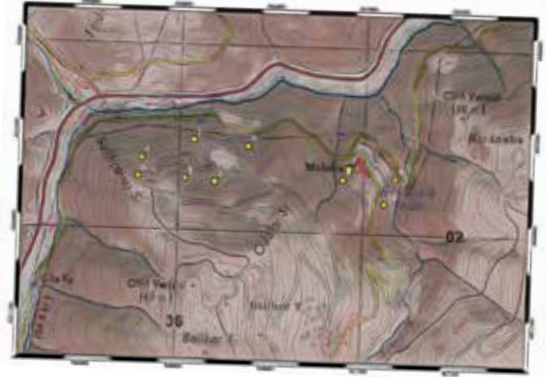
Kazdağlarını savunmak vatani savunmaktır...

Sevgi ile kalın.

BİR NOSTALJİ: ORMAN AMENAJMANI

Mehmet EFENDİOĞLU - Emekli Orm. Yük. Müh. ve İktisatçı

İlk Amenajman Kanunu 1917 Yılında Çıkmıştır

Ormanlar kendi kendilerini yenileyen, nadir doğal kaynaklardan biridir. İlk insanlar ormandan çeşitli şekilde faydalanmışlardır. Bu faydalanma gelişigüzel ve sadece insanların günlük ihtiyaçlarını karşılamak şeklinde olmuştur. Daha sonraları ormanların aynı zamanda çok büyük bir ekonomik kaynak olarak görülmeye başlanması ile bu kaynaktan devamlı faydalanma fikri gündeme gelmiştir. Bunun sonucu olarak, bu faydalanmanın bir düzene bağlanması isteği ile ortaya planlama fikri çıkmıştır. Böylece orman amenajman planları gündeme gelmiştir. Dünyadaki bu gelişmelere paralel olarak, ülkemizde de amenajman planları yapılmaya başlanmıştır. Bu nedenledir ki, ülkemizde ormancılık eğitimi 1857 yılında başlamasına, ilk orman yasası 1937 yılında çıkmasına karşın, ilk amenajman kanunu 1917 yılında çıkmıştır. Bu sayede ülkemizin ilk kayıtlara geçen planları ormancılıkta yapılmış ve 1946 yılında ülkemizde havza bazında birinci devre amenajman planları bitirilmiştir. 1961 Anayasası ile ülkemizde planlı döneme girilmiş ve 1963-1972 yılları arasında ülkemizin tüm amenajman planları süresi içinde bitirilerek çok önemli bir

adım atılmıştır. Bu çalışmalar sonucu ülkemiz orman varlığının 20,2 milyon hektar olduğu ortaya çıkmıştır.

O halde Orman Amenajmanı nedir? Prof. Dr. Eraslan'a göre "Orman Amenajmanı" Bir orman işletmesini veya onun ayrıldığı alt işletme ünitelerini, saptanan amaçlara göre planlamak, planın uygulanmasını izlemek ve denetlemek, belirli aralıklarla yapılan envanterle işletmede meydana gelen değişimleri ortaya koymak, işletmenin ekonomik sonucunu saptamak, buna göre süresi biten planı yenilemek için gerekli bilgileri veren planlayıcı bir ormancılık bilim dalıdır.

İşte yukarıda belirtilen planlama işlerini, ülkemizde yapan ormancılık birimi Orman Amenajman birimidir. Bu işler, bu birimin kontrolü ve denetiminde "Orman Amenajman Heyetleri" tarafından yapılmaktadır. Amenajman heyetleri, bir başkan ve 3 teknik eleman Orman Yük. Mühendisi veya Mühendisleri ile şoför ve desinatör gibi yardımcı elemanlardan oluşmaktadır. Amenajman çalışmaları arazi ve büro olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Arazi çalışmalarında, genel olarak, mayıs sonu ile

ekim sonu arasında değişmektedir. Geri kalan zamanda büro çalışmaları yapılarak, planlar düzenlenmektedir. Bu işin, en zor ve masraflı tarafı arazi çalışmalarıdır. Arazi çalışmaları, tamamen dış tabiat şartları altında kırsal kesimde yapılan çalışmalarıdır. Ülkemizde en önemli vatan görevi olan askerlik bile zaman zaman kısa dönem ve ücretli olmak üzere 1-2 ay hatta daha kısa sürede yapılmasına rağmen, amenajman çalışmalarını her yıl 5-6 ay sürmektedir. Bu çalışma, tamamen evden ve aile ortamında uzakta yapılmaktadır. Haberleşmenin tarif edilemeyecek şekilde geliştiği bu çağda, amenajman çalışmalarında bulunduğunuz yerde, yeteri kadar haberleşme ağı alt yapısı olmadığı için, GSM'le bile haberleşemediğiniz yerler olmaktadır. Buralarda haberleşmek için, vericileri gören, yüksek tepelere çıkarak haberleşme imkânı sağlanmaktadır.

Amenajmanda, yıllık iş programları kura ile belirlenir. Kura günü önemli günlerdir. Bazı mesleklerde memuriyet yeri kura ile belirlenir. Bu, insanın hayatında unutamayacağı önemli anlardır. İşte amenajmanda da her yıl kura çekilerek,

o heyecan her zaman hem amenajman çalışanlarında, hem de ailelerinde her zaman yaşanır. Bu da, amenajmanın iyi yönlendirinden biridir. Kura çekildikten sonra, gerekli hazırlıklar yapılarak, kamp yerine intikal edilir. Hazırlıklar çalışılacak alana ait haritalar, hava fotoğrafları ile arazi çalışmalarında kullanılacak teknik alet ve ekipmanın gözden geçirilmesi, bakımının yapılması ihtiyaç halinde yenisinin alınması, vasıtanın bakımının yapılması 5-6 ay çalışacak duruma getirilmesidir. Bu zaman zarfındaki, özel işlerin ayarlanması, taksitlerin ödemesi, buna benzer işler planlanır. Gidilecek yerleşim yeri önceden gidilerek ayarlanır. Öncelikle varsa teşkilatın imkânları yoksa kira ile iş programına en yakın yerden yerleşim ve büro için gerekli yerler kiralanır. Daha sonra tüm heyetçe araziye gidilecek zaman kararlaştırılır. Kararlaştırılan zamanda, kamp eşyalarını gönderilir. Diğer elemanlar kendi imkânları ile kamp yerine intikal eder. Kamp yerine geldikten sonra ilk yapılacak iş, tablodun kurulmasıdır. Zira kamp yeri her zaman meskûn mahal olmayabilir. Meskûn mahal olsa bile, elemanların burada, bu ihtiyaçlarını gidermesi mümkün değildir. Zira amenajman çalışması 657 sayılı Devlet memuru kanununa göre tarifi mümkün olmayan bir hizmettir. Ayrıca, amenajman hizmetleri de yarı resmi bir iştir. Burada mesai saatleri ve günleri dahi yörenin şartları göz önünde tutularak, işçilerle beraber kararlaştırılır. Arabanın bakım ihtiyacı, bazı yörelerde Cuma günleri işçile-

rin çalışmaması gibi hususlar dikkate alınarak, çalışma gün ve saatleri Heyetçe değiştirilir. Hele mesai saatinin başlangıcı önceden belirlenir ama dönüşü hiç belli değildir. Zira arazi şartları önceden belli olamaz. Çalışacağınız alanda haritada yol göstermiyor veya gösteriyor da yol çalışmıyorsa, dönüş saatinizi kimse kestiremez. Günlük program mutlaka bitirtilecektir. Zira bir gün sonra, o yere tekrar gelme şansınız yoktur. Günlük iş programları, arazinin durumu, işin yoğunluğu, hava şartları gibi faktörler düşünülerek heyetçe müştereken kararlaştırılır. Akşam yemekten sonra, bir sonraki iş programları elemanlar arasında kura çekimi ile belirlenir. Kura çekimleri herkesin gözü önünde demokratik bir şekilde yapılır. Kurada hiç boş yoktur. Kuradan sonra çekilen yer ile ilgili hazırlıklar haritalar üzerinde yapılır. Varsa planlama ile ilgili tereddütler giderilir. Kuradan sonra, demlenmiş bir çay bütün yorgunlukları giderir. Sabahleyin erkenden kalkılarak, aşçının çaylar hazır komutu ile sabah kahvaltısı hep beraber istahla yapılır. Çekilen kuralarda iyi ise, pikniğe gider gibi postallar parkalar ve hava şartlarına göre gerekli giysiler giyilir. Gerekli aletler ve malzemeler ile aşçının gece veya bir gün önceden hazırladığı azık çantası ile matara veya termos gibi içecek suyu da alındıktan sonra, hep beraber araziye çıkılır. Tabi bu saat o yöredeki mesai saati değildir. Bu saatten çok daha erken bir saattir. Arazide her teknik elemanın şansına göre, işin başlangıcına kadar yürüyeceği,

daha doğrusu temiz havada sabah sporu yapacağı mesafe farklıdır. Çekilen iş programında kendisine verilen deneme alanlarını, akşam haritasına işaretlemiştir. Bu deneme alanları ve arazi durumuna göre bir program yapar. Bu programa göre noktaların alınıp sırasını belirler. İlk deneme alanının yerini harita ve pusula yardımıyla arazide ve haritada belli röper noktası yardımıyla bulur. Son yıllarda CPS'lerle işler daha da kolaylaşmıştır. Noktaya geldikten sonra, deneme alanının merkezine bir kazık çakarak deneme noktasını arazide belirler. Kazığa deneme alanının numarasını yazar. Artık haritada belli deneme alanı, arazide belli edilmiştir. Burada planlama şekline göre ve ormanın kapalılığına göre deneme alanının büyüklüğü kararlaştırılır. Sonra gerekli ölçmeler ve tespitler yapılır (Ağaç serveti envanteri, verimlik, yaş sınıfları ve diğer ölçmeler). Bütün bu ölçme ve tespitler sayısal olarak hazırlanmış özel envanter karnelerine geçirilir. Bu veriler daha sonra bilgisayar ortamında değerlendirilmek üzere birer klasöre, plan üniteleri itibarıyla ayrı ayrı konulur. İşe başladıktan ve genellikle işin büyük bir kısmını bitirdikten sonra, karınlar acıkmış ve birazda yorulmuşsunuzdur. İşte o anda, haritaya bakarak yakınızdaki bir çeşme de rastlarsa ve aşçı da azık çantasına bir baş soğan koymuşsa, tam anlamıyla bir piknik yapabilirsiniz. İşçiler dâhil herkes çıkınıdakini ortaya döker, müşterek ve mükellef bir piknik yemeği yersiniz. Hava yağmurlu ve soğuksa bunu da havanın iyi ol-

duğu zamanlara sayarak, yerde veya ayakta bir şeyler atıştırırsınız. Ne de olsa her nimetin bir külfeti de olacaktır. Öğle yemeğinden sonra işe devam edilir. İş bitimi herkesin akşam veya sabahleyin araziye çıkarken ve haritaya işaretlenmiş bitiş noktasına doğru hareket edilir. Kararlaştırılan programa göre ve en sondan başlamak üzere, sıra ile ekipler alınarak kampa dönülür. Ancak, bazen her şey yolunda gitmeyebilir. İş bitiminden sonra hava şartları nedeniyle belirlenen noktaya ulaşılamaz veya harita yanlış okunursa belirtilen yere ulaşılamaz: Bu durumda diğer ekiplerde arazide gelmeyen ekibi beklemek durumundadır. Bu yanlışlık ve hava şartları ile yapılan aksamalar her zaman olur. Bu nedenle bu durum işçilere önceden anlatılır. Zira amenajmanda teknik eleman bu yere, askeri harita ve pusula yardımıyla hayatında ilk defa ve bir kere gitmiş olmaktadır. Toplanma yerlerinden tüm ekipler alınınca kampa dönülür. Kampa dönüş askerin karavanaya dönüşü gibi neşeli olur. Sesi güzel olanların bu dönüşü kutlamak için yaptığı katkılarda her zaman arzu edilir. Böylece sağ salım kampa gelinir. Kampa döndükten sonra alınan bir duş ve peşinden içilen bir bardak çay veya benim gibi ayran severlerce içilen bir bardak ayran, bütün yorgunluğunuzu giderir. Merakla beklenen aşçının hazırladığı akşam yemeğinden sonra, ertesi günün iş programının hazırlığı başlar. Yapılan iş programları yine kura ile teknik elemanlara dağıtılır. Malzemeler tekrar gözden geçirilir. Yine belirlenen

saatte tekerlek dönerek, yeni bir güne başlanır. Ancak, arazi dönüşü yapılan duşlar yeni giysilerin hazırlanması, yıkanması gibi işleri gündeme getirir. O zaman evli olanlar hanımların, bekâr olanlar ise, analarının kıymetini daha iyi anlarlar. Çamaşırlar bir leğene koyularak yeterli deterjan ve sıcak suyla bastırılır. Bir müddet sonra eller yıkanır. Artık mendillerin bile elle yıkama dönemi bittiği halde, çamaşırlarınızı elle yıkayarak bir nostalji yapma şansına sahip olduğunuz anlarsınız.

Amenajman Heyeti, planlarını yapacağı Orman İşletme Müdürlüğü, Orman İşletme Şefliği yetkilileri ile bir araya gelerek, yapılacak planda uygulayıcıların istekleri, önceki planda görülen olumsuzluklar, yeni plandan beklentiler tespit edilerek, arazi çalışmalarını bu istek ve arzuları da göz önünde bulundurarak yapılır. Arazi çalışmalarını bitince, ilk periyotta gençleştirmeye ayrılacak alanlar, silvikültürel yönden yapılacak müdahalelerin öncelik sırası gibi, planın zaman ve mekân düzeni Bölge Müdürlüğü, Orman İşletme Müdürlüğü, Orman İşletme Şefliği yetkilileri ile plan yapımıcısının katılımıyla yapılan, bir protokol düzenlenir. Bu protokol, planın eki olarak planlara konur. Böylece planlamada önemli olan katılımcılık ilkesi hayata geçirilerek, planların uygulanabilir olması sağlanmış olur.

Bu çalışmalar böyle devam ederken son aylara doğru, ekim ve kasım ayına program sarkmışsa o zaman moraller bozulur. Uzun dönem arazide ve evden uzak-

ta olmanın stresi, elemanlarda gerginlik ve stres yaratır. İşte o zamanlarda, artık amenajmandan ayrılmaya karar verilir. Bu sene artık son senemdir diye konuşmalar yapılır. Bu konuşmalara ve davranışlara bakarsanız, bir sonraki yılda amenajmanda kimsenin kalmayacağını sanırsınız. Hâlbuki gerçek hiç te öyle değildir. Bir sonraki yılın nisan ve mayıs ayları gelip, planların ciltlenip heyete gelmeye başlayınca kuraların ne zaman çekileceği, bu yıl iş programlarında nerele- rin bulunduğu amenajmancının gündemindeki en önemli konu haline gelir. Hele büro çalışanları erken bitirilip, planlar teslim edilmişse, gündemdeki tek konu kuralar ve çekilecek yerlerdir. Bu serüven böylece sürer ve yıllar geçer, memuriyet emeklilikle son buluncaya kadar devam eder. Bu zaman içinde amenajmana uyum sağlayamayanlar en kısa zamanda amenajmandan ayrılır. Zira amenajman çok fedakârlık isteyen ve paylaşımı seven, müşterek yaşama uyabilen kişilerin yapacağı bir iştir. Bu iş, devlet memuru zihniyeti ile yapılamayacak bir iştir. Yapılan iş ne özel sektör, ne de devlet memurluğu işidir. Yarı resmi bir iş gibidir. Yasal ve mali yönden 657 sayılı yasaya uyacaksınız. İş yönünden ise o yöredeki köylü gibi çalışacaksınız. Kısaca bir amenajmancının arazi serüven böyle sürüp gider. Kışın ise, büro çalışmaları yapılır. Bu anlatılan çalışma şekli 2000 yılına kadar olan çalışma şeklidir. Son yıllarda yapılan çalışmalarda gerek haritalar ve gerekli planlamalar tamamen bilgisayar ortamında ve ormancılar tarafından yapı-

lan özel programlarla ve arzu edilen doğrulukta yapılmaktadır. Son yıllarda amenajman haritaları da sayısal olarak hazırlanarak uygulayıcıların hizmetine sunulmaktadır. Gerek envanter ve gerekse büro çalışmaları dünya standartlarında özellikle envanter çalışmaları çok entansif bir şekilde yapılmaktadır. Planlamada ise, günün koşullarına göre gerekli değişim ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak çağdaş planlar yapılmaktadır. Bazı teknik alt yapı noksanlıkları ise, zamanla giderilmeye çalışılmaktadır. Planlar fonksiyonel yaklaşımla ve çok amaçlı faydalanma prensiplerine göre hazırlanmaktadır. Son yıllarda kamunun küçültülmesi

politikasına paralel olarak, teknik eleman temin edilememesi nedeni ile aynı standartta, özel sektöre bu planlar yaptırılmıştır. Ancak, önceleri bu konuda 2000'li yıllara kadar ihalelerde istikrar ve devamlılık pek sağlanamamıştır. Bazı yıllar özel sektöre hiç plan yaptırılmamış, bazı yıllar değişik miktarda planlar yaptırılmıştır. Ancak, 2000'li yıllardan sonra, nispeten devamlı ve istikrarlı bir dönem başlamıştır. Bundan sonra planların zamanında yapılması için, özel sektör ağırlıklı çalışmak bir zuret olmuştur. Bu aynı zamanda küreselleşmenin de tabii bir sonucudur.

Ormancılığımızın anayasası sayılan ve kara kaplı olarak adlandırılan bu planların hazırlanması ve uygulanması ormancılığımızda devamlılığın ve sürdürülebilirliğin teminatıdır. Ancak bu, planların usulüne uygun olarak uygulanması ile mümkündür. Bunun için

“PLARIN UYGULANMASI, PLAN YAPIMI KADAR ÖNEMLİDİR. UYGULAYAN PLANLAMANIN ANA HEDEF VE İLKELERİ İLE PLANLAYICININ ÖNERİLERİNE RİAYET ETMEZSE, PLANLA PLANSIZLIK ARASINDA HİÇ BİR FARK YOKTUR.”

ORMAN BÖLGE ŞEFİ

Prof. Dr. Osman GÖKÇE (E)

Bir şiir paylaşmıştım sosyal medyada Yörük Kızı başlıklı. Eskilerden, çok eskilerden bir ses geldi: “Toroslar, Sertavul, Yörük Kızı...Beni taaaa 1969 yılına, Alahan’da şef olduğum yıllara götürdünüz. Hani o yıllarda meşhur bir Bölge Şefi şiiri vardı. (Ormanlar kendine-Kendisi Allah’a emanetti-Zavallı karısı-Doğumdan gitti) diye başlayan bir şiir. Teşekkürler Hocam” diye yazmıştı Sayın Kâmil Çopur.

Meraklandım, şiiri ve şairini sordum. Meğer bir şiirini “Bir uzun Yol-Gözlemler ve Görüşler” adlı kitabıma aldığım ve uzaktan tanıdığım bir şairin şiiriymiş. Sayın Kâmil Çopur Alahan Orman Bölge Şefi iken kurumdaki kitaplar arasında ince bir şiir kitabı görmüş, almış, okumuş ve yukarıda verilen dizelerle başlayan şiiri çok beğenmiş. Kitabın adı Orman Bölge Şefi ve şairi de Lütfi İncekaş adında bir orman yüksek mühendisi imiş. Kâmil Çopur “O yıllarda OGM ormancı şairlerin şiirlerini kitap veya kitapçık halinde basar veya bastırır, tüm teşkilata da dağıtırdı. Araştıracam. O kitabı veya şiiri size ulaştırmaktan mutluluk duyacağım” diye yazdı bana.

Sayın Kâmil Çopur’a, kendisinden yaşlı olduğum için, mes-

lekî abilik hatırıma kullandım, kitabı nereden bulabileceğim konusunda bilgi istedim. Eksik olmasın araştırdı, beni bilgilendirdi ve Orman Bölge Şefi şiir kitabını edindim. Başından sonuna kadar o günkü ormancılığımızı betimleyen şiirlerle dolu olan Rahmetli Lütfi İncekaş’ın şiir kitabını ve kendisi hakkında bulabildiğim bilgileri meslektaşlarımla paylaşmak istedim.

Bu paylaşımında Şair İncekaş’ın şiirlerini sanat değeri, düşünsel değeri ya da genel olarak bilinen şair ve şiir irdelemesi bağlamında ele almadım. Bu işi gerekirse sanat eleştirmenleri yaparlar. Ayrıca bir sanat eserinin değerlendirilmesinin en doğru ölçütlerinden birisinin, kanımca birincisinin izleyicinin değerlendirmesi olduğunu düşünenlerdenim. İncekaş’ın şiirini de bol olmasını dilediğim okuyucular yapsın istedim. Ben yalnızca bir tanıtım yapmakla yetineceğim.

Bu paylaşımın amacı ormancı şair merhum Lütfi İncekaş’ın bulabildiğim kadarı ile yaşamöyküsünü ve onun şiirini bir meslektaş ve şair duyarlılığı ile bugünkü meslektaşlarıma ve ilgilenen sanatseverlere tanıtmak ve kayda geçirmekten ibarettir. Bu işi yaparken şiirlerin, sözcüklerin yazılış biçimlerine kanışılmamış, değiştirilmemiş aslı gibi verilmiştir.

Orman Bölge Şefi 11.5x12.0 boyutunda 48 sayfalık şairin anasına ithaf ettiği bir kitaptır. İçinde 23 şiir var. Arka iç sayfada, kitabı şahsî gayretleri ile çıkardığı için meslektaş M. Zekâi Bayer’e teşekkür edilmiştir. Ankara-1962 basımlı olan elimdeki kitabı şair “Kıymetli ağabeyim, üstadımız Sayın Selahattin Ertürk’e Hürmetlerimle. 18.5.962” diye imzalamış.

Orman Yüksek Mühendisi Şair Lütfi İncekaş Eskişehir Miha-
lıçlık Dağcı Köyü (2017 nüfusu

79) 1926 doğumludur. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'ni 1949 yılında bitirmiştir. 1978'de emekli olmuş ve 2004 yılında vefat etmiştir.

Önce kitaba adını veren şiiri paylaşmak istiyorum:

Bölge Şefi

*Ormanları, depoları Allah'a
Hamyolları yağmura emanetti.
Karısı rahmetli
Doğumdan gitti.*

*Gece demedi gündüz demedi,
İcra eyledi 40 san'atı.
Yokuşta tikanır, inişte kapanırdı
İhtiyar atı.*

*Ne balo geçerci aklından ne de
sinema
Zatürree olmadı ama
Sağ dizinde romatizma var
Pantolonunda yama.*

*Yegâne kârı temiz hava, temiz su
Huzur-u Mahşerde yine söylerim
Günahı yoktu doğrusu.
Yediye bölündü, yedi dağ bekledi
Kilitsiz küreksiz yed-i emindi.
Kar yedi, dolu yedi, küfür yedi.
Kuru ekmek yedi.
Yedi kişi yedi imzalı telle
Yedi dedi.*

*Müdür kompasladı,
Müfettiş alnından damgaladı.
Evvelâ mevcuda
Sonra nakline kesildi nakliyesi.
Beraat etti bir şey çıkmadı ama
Terfiden kaldı, kötüye çıktı adı.*

*Bu bir Bölge Şefidir
Düşünse olur deli
Bir Bölge Şefi ki usulüne göre
Damgalı, nakliyesi.
Hülâsayı kelâm dostlar
Şef şekil değiştirene kadar
Seyyar...*

Silifke işletmesinin Mut Kazası, Adrasın 60 nolu havzası, Alev alev, duman duman... Gecenin bu vaktinde yine, Eteğinden tutuştu orman.

Bu şiir, bundan üç çeyrek asır önce yazılmıştır. Bunun anlamı, ortalama yirmi beş yıl bir işömrü sayılırsa, bu şiirin üzerinden üç işömrü geçmiştir. Üç kuşağın ormancılık birikimleri ortaya çıkmıştır. Bu üç kuşakta, ormancılıkta bu üç işömrü sürecinde o günden bugüne ne gibi değişiklikler olmuştur acaba? Bunu düşündüm ve bu sorunun yanıtını en doğru bir biçimde bugün çalışmakta olanların verebileceğini varsayarak kendi yorumumu kendime sakladım.

Kitabın ikinci şiiri (Hayat/Tel-Orman Umum Müdürlüğü'ne-Ankara) adını taşımaktadır.

(Silifke işletmesinin Mut Kazası, Adrasın 60 nolu havzası, Alev alev, duman duman... Gecenin bu vaktinde yine, Eteğinden tutuştu orman.) dizeleriyle başlıyor şiir. Yangın karşısında çaresiz kalan şair (Dorla'dan bir Adem Oğlu çıktı kelâm etti: Dedi karışma varsın

yansın bizimse.) dizeleriyle dile getiriyor halkın anlayışını. Şiiri de (Bir yangın söndü demek-Bir orman bitti demektir) diye bitiriyor.

Orman bölge şefinin maaşının yetmezliği o yıllarda da gündemde olmalı ki şair Terbiyeli Çocuk başlıklı şiirinde bunu dile getiriyor. (Sen terbiyeli çocuksun İlker'im-Oyuncak isteme, balon isteme-Sonra kakadır oğlum-Dondurma yeme derim) dizeleriyle başlayan şiir (Böyle olacağını bilsem-dinime imanma-EVET demezdim-Nikâh me-muruna) dizeleri ile bitiyor.

Şair, insanların acılı ölümlerine ağıtlar yakıldığı gibi yanan ormanlara ağıt yakmış Ağıt başlıklı şiirinde ve (Reçine yerine yanık kokan-Yeşil yerine sarı bakan beddualım-Dalga dalga, delik deşik yeşil halım) dizeleriyle yangın görmüş ormanları usta bir anlatımla dile getirmiştir.

**Önerim şudur:
Ormancılık
yetkilileri,
ilgilileri,
yöneticileri
kim sahip çıkar
bilemiyorum.
Bir ormancılık
belgeseli
değerindeki
bu kitapçığın
bugünün
teknolojisi ile
düzgünce bir
biçimde bastırılıp
yayınlanmasının
yararlı olacağını
düşünüyorum.**

Ormanla ormancının alınıyazısının bir olduğunu, yanmış yıkılmış bir ağacın ağzından (Günlerden bir gün, ormancının biri-Oturdu halini anlattı bize-Şükrettik halimize) dizeleleriyle dile getirmiştir (Şükrettik Halimize).O günlerde yazdığı Ormancılık adını taşıyan şiir ise ormancılığımız için belgesel değerindedir. (Sen bilmezsin bu mesleği efendim-Ben de bilemedim nenin nesidir.Yaptığımız işler sözün kısası-Delinin havanda su döğmesidir) dizeleriyle başlıyor, (Diyeceğim efendim bu bizim işler-Yılan hikâyesi gibidir.-İnsanı bu devirde korkutan,-Sıfır numara tıraş makinesidir.) dizeleriyle son buluyor ve bugün olduğu gibi o günlerde de

düşünenlerin ve düşüncesini açıklayanların hapse girme tehdidi altında yaşadıklarını hoş bir biçimde anlatıyor.

Şair İncekaş (İyi bellet iyi bellet öğretmenim, -Tek ümit, tek telli sensin.) der Öğretmen şiirini yazar, aşkını yazar (Nerdesin esmerim, nerdesin şimdi) diye (Esmerim), (Hakim Bey)'i yazar, (Paşam)'ı yazar, bir sinema oyuncusu ve senariste (Douglas Fairbanks'a Mektup -Atatürk Filmi Dolayısıyla) başlıklı şiiri yazar. Oldukça uzunca olan bu son şiiri ile Atatürk filminin nasıl olması gerektiğini şiir diliyle anlatır.

Kitapta Lütü İncekaş'ın toplumsal ve mesleksi bir duyarlılıkla,

açık ve anlaşılır bir dille yazdığı daha başka şiirler de vardır. Bunlardan birisi de Künye başlıklıdır. Kendi künyesini yazmıştır. Ama aslında her ormancının künyesi az çok Lütü İncekaş'ın künyesi gibidir. Kanımca her ormancı bu künyede kendi künyesini de bulur. Bu nedenle Künye şiiri ile bağliyorum bu yazıyı bir öneri ile birlikte.

Önerim şudur: Ormancılık yetkilileri, ilgilileri, yöneticileri kim sahip çıkar bilemiyorum. Bir ormancılık belgeseli değerindeki bu kitapçığın bugünün teknolojisi ile düzgünce bir biçimde bastırılıp yayınlanmasının yararlı olacağını düşünüyorum.

Künye

Bir çocuk tanırım çocukluğumdan
Sıtmalı da Kadir Mevlam sıtmalı
Evliyanın namerdini bekler ardıc ağacı
Bez bağlana bez bağlana süslenir dalı

Bir çocuk tanırım çocukluğumdan
Ellerini cömertçe açıp Allah'a
Gider yağmur duasına

Dağcı köyde on dönümlük bi tarla
Yılı geldi bi kileye bir verdi.
Sekiz koyun üç kişiyi beslerdi ama
Arasıra çoban yerdı, kurt yerdı.

El emeği alın teri yedikleri.
Kitaplarda donup kalmış mum iskesi
Nefesiyle ısıtır kardeşinin sırtını
Bi çocuk, 1941'in en soğuk bir gecesi.

Bir delikanlı tanırım fakülteden
Cebinde yarı sönmüş bi köylü sigarası
Ve 2763'tü
Numarası

Bir çocuk tanırım çocukluğumdan
Ana adam olunca helva alacam derdi
49'da fakülteyi bitirdi
Emin ol alıverdi

Bu çocuk
Mihalıççık Kazasının Dağcı Köyünden
1341 tevellütlü
Hasan Bedri oğlu
Lütfü.

Mustafa Kemal'in Kolibası

Fikret ÇUVAÇ - TOD Denizli Temsilcisi / Orman Mühendisi

Atatürk, tarihe
sığmayacak kadar
büyük, küçük bir köy
evinde yaşayacak
kadar mütevazı bir
devlet adamıdır.

Mimar Fikri AKTAN
◀ tarafından restore
edilen koliba.

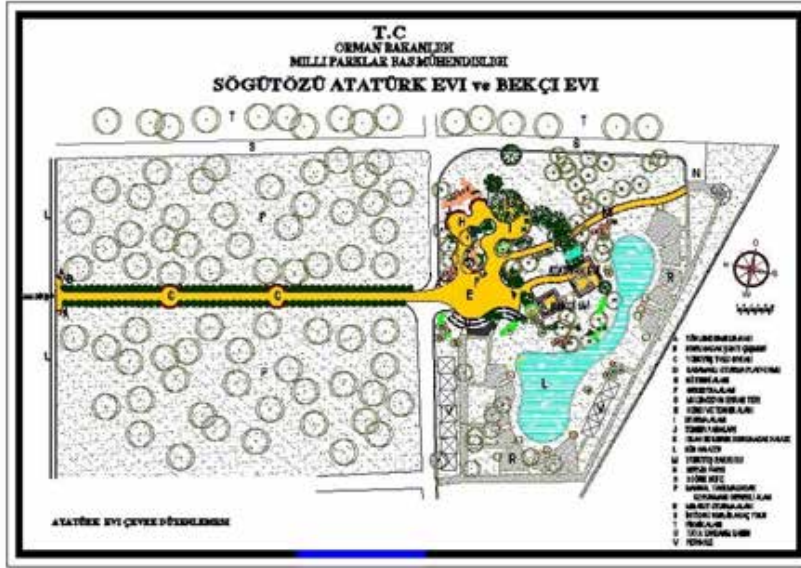
Yıl 1999, 54. dönem DSP, ANAP ve MHP koalisyon hükümeti güvenoyu alarak iş başına geldi. Orman Bakanlığı'na İstanbul Milletvekili Prof. Dr. Nami ÇAĞAN getirildi. Benim de Denizli Milli Parklar ve Av Yaban Hayatı Mühendisliği görevinden Ankara Milli Park Başmühendisliğine atamam yapıldı. Atamamın yapıldığı günlerde Denizli Orman Tamirhane Müdürü **İbrahim AKTOP**, Fikret, bu günkü Cumhuriyet gazetesinde Nezihe ARAZ'ın Atatürk ile ilgili serzenişli bir yazısının olduğunu, söz konusu yazıda senin Başmühendis olarak görev yapacağın yerde Atatürk'ün sahipsiz ve ilgisiz bir evinin bulunduğunu yazdığını söyledi. Şaşırp kalmıştım. Üstelik Başkentimiz Ankara'da Atatürk'e ait sahipsiz bir ev? Ankara da göreve başla-

dığım ilk gün Nezihe ARAZ'ın bahsettiği evin bulunduğu yere gittim. Söğütözü Mesire Yeri'nin içinde iki adet yan yana eski bir ev. Birinin köylü evi diğerinin ise Atatürk'ün kendi parasıyla yaptırdığı KOLİBAM dediği mütevazı ev.

İlk işimiz konu ile ilgili durum tespiti yaparak tutanak tutmak oldu. Hemen Başmühendisliğimizde görevli Ziraat Mühendisi Ayşe DÖNMEZ'e yazılı görev vererek konunun, Atatürk Araştırma merkezinde, Atatürkçü Düşünce Derneği (ADD) genel merkezinde, Milli Kütüphanede, Milli Savunma Bakanlığı kütüphanesinde ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü arşivinde araştırılma yapılmasını ve bir rapor tutulmasını istedim. Rapor sonucunda söz konusu evin devletin resmi kayıtlarında olmadığı be-

lirtilmiştir. Bunun üzerine konu hakkında Milli Parklar Genel Müdürü A. Hüsrev ÖZKARA'ya bilgi verdim. Genel Müdürümüz, Orman Bakanımız Nami ÇAĞAN'la görüşmesi sonrası, konunun ciddiyetle ele alınmasını ve 29 Ekim 2000 tarihinde Cumhuriyet Bayramı günü saat 16.00 da protokol ile açılış için ne gerekiyorsa yapılması talimatını vermiştir.

Anayasada belirtilen kültürel ve doğal varlıkların bireyler ve devletçe korunması hükmü gereği görevimizi yerine getirerek, Atatürk ve Köylü evine ait sit kararı için Kültür Bakanlığı ile temasa geçilerek Mimar Fikri AKTAN'a restorasyon ve resüstasyon projeleri hazırlanmış ve aslına uygun onarımı yapılarak hizmete açılmıştır. Açılış günü kimler yoktu ki, Orman Bakanlığı per-

Atatürk Evi ve çevresi çevre düzenleme ve sit projesi.

soneli, Devlet protokolü, vatan-daşlar ve basın. İstanbul'da yaşıyan Nezihe ARAZ'ı bir şekilde ulaşım telefon ederek açılış gününe davet ettik ama kendileri yaşlı olduğu için törene katılamadılar.

Ankara'nın göbeğinde, Ankara-lılar tarafından yıllarca mesire yeri olarak kullanılan Söğütözü piknik alanı içindeki Atatürk'ün

Kolibası ziyaretçilerle dolup taş-mıştı. Cumhuriyetimizin kuru-cu liderinin Kolibam dediği, tek odalı mütevazı evi, 1926 yılın-da Atatürk'ün kendi parasıyla satın alıp yaptırdığı kültürel ve kentsel mirasımızdır. Ormancı-lar olarak bu mirasa sahip çıkarak Başkentimizde toplumumu-za kazandırmak en büyük onu-rumuz olmuştur.

Orman Bakanı Nami ÇAĞAN, Anayasa Mahkemesi Başkanı Mustafa BUMİN, Danıştay ve Yargıtay Başkanları, Ankara Valisi Yahya GÜR, Müsteşar Harun Öztürk, Genel Müdür Hüsrev ÖZKARA, Başmühendis Fikret ÇUVAÇ

Orman Bakanı Prof. Dr. Nami ÇAĞAN açılış konuşması yaparken.

Orman Bakanı Nami ÇAĞAN, Anayasa Mahkemesi Başkanı Mustafa BUMİN, Danıştay ve Yargıtay Başkanları, Ankara Valisi Yahya GÜR, Müsteşar Harun Öztürk, Genel Müdür Hüsrev ÖZKARA.

Bozkırın ortasındaki Ankara'da yeşil Ankara için kollar sıvan-mıştı. Söğüt, iğde, kavak ve kara-çam ağaçları ile Atatürk Orman Çiftliği, ODTÜ ormanları bu baş-langıcın en güzel sonuçlarıdır.

Bozkırda orman yaratma-nın merkezi Koliba'dır. Koliba Atatürk'ün dinlendiği ve önemli kararlar aldığı, Atatürk Orman Çiftliğinin kuruluş adımları-nın atıldığı yerdir. Ankara'nın

Deniz BAYKAL'da Kolibayı ziyaret etti

Diyanbakırlı öğrenciler Koliba'da. Çocuklarımıza Çocuk Gözü ile Atatürk kitabı hediye ettik

Atatürk'ün kullandığı eşyalar

Aslına uygun olarak restore edilen Atatürk Evi (Koliba)

bitkilendirilmesi ve ormanlaştırılmasında Koliba kanıt açısından büyük değer taşımaktadır. Koliba, ekolojik değerlerin hızla bozulduğu dünyamızda artı değer yaratmıştır. Geçenlerde Ankara eski Milletvekili Aylin NAZLIKA'nın Söğütözü Atatürk Evine ziyarete gittiğinde bana telefon ile arayarak Atatürk'ün kolibasını ile ilgili son durum hakkında bilgi vermesinden büyük bir onur duymuştum. Bu nedenle Mustafa Kemal'in kolibasının açılışından 18 yıl sonra, Bakanımızın vefatından iki yıl sonra koliba yazısını kaleme alarak Orman ve Av Dergisinde yayınlanması için editör Prof.Dr. Sezgin ÖZDEN'e göndermeyi bir görev ve borç bildim.

**Küyner pürü,
çam pürü,
Her derdi
sile süpürü...**

(Bolu Halk Deyişi)

◀ Dr. Qing Li

TERAPİ ORMANI

DÜŞÜNME, MUTLULUK VE SAĞLIKLI YAŞAM FELSEFELERİ

| Suat TOSUN Emekli Or.Yük.Müh.

Doğanın güzide varlığı insan, doğadan ne kadar uzaklaşırsa o kadar mutsuzlaşmakta. Son otuz kırk yıldır toplumun çoğunlukla, para, kariyer ve sosyal statü olan hedeflere odaklanması, yeni neslin sosyal medyaya bağımlılığı, stres ve depresyonlar artmıştır. Amerikalı psikolog Craig Brod, 1984 yılında bu durumlar için “teknostress” deyimini kullanmıştır.

Geçmiş yüzyıllarda kimi düşünür ve edebiyatçılar doğa yürüyüşleriyle düşünmeyi yaşam biçimi haline sokmuşlar. Jean-Jacques Rousseau “İti-raftlar” eserinde; **“Yalnızca yürürken derin düşüncelere dalabiliyorum, durduğum zaman düşüncelerimde duruyor. Zihnim bacaklarımla birlikte hareket ediyor. Kırılan görmek, birbirini takip eden hoş manzaralar, açık hava, kuvvetli bir iştah ve yürümekle güçlenen sağlığım, hanların huzur dolu havası, bir şeylere bağımın olmaması. İşte bunlar, ruhumu özgürleştirmeye, düşüncelerimi hiç bir korku ya da kısıtlama hissedilmeden istediğim gibi olgunlaştırmama yarıyor”** demiştir.

Terapi Ormanı

Yine ünlü düşünür Henry Thoreau'ya göre; **"Üretim odaklı bir kültürde düşünmek, genellikle hiçbir şey yapmamak olarak algılanır. Bu durumu kamufle etmenin en iyi yolu, bir şey yapıyor gibi görünmektir ve hiçbir şey yapmamaya en yakın şey de yürümektir. Bedenin istem dışı ritimlerine - nefes alma ve kalp atışına - en istemli hareket yürümedir. Çalışma ve aylaklık, var olmak ve yapmak arasında hassas bir denge kurar"** der.

Bir Eskimo geleneğinde ise; öfkeye kapılanlar dümdüz yürüyerek bu duygudan anılmaktadırlar (Solnit, 2016).

Mutluluk kavramına yaklaşımda; en başta akla İskandinav ülkeleri gelir. Bunda kişi başına düşen milli gelirin yüksek oluşu bir yana, kültürlerin de doğayla iç içe yaşamanın uygulamasını öğrenmiş olmalarının da rolü yüksektir. Norveç, İsveç ve Finlandiya'da çoğu kişi şehirlerde yaşıyor olmasına rağmen nisbeten küçük ülkeler ve bu yüzden doğanın onlara uzak olmaması avantajına sahipler (Demirazan, 2017).

Bu kültür sonuçta; doğayla derinden iletişim kurmayı hedefleyen bir İskandinav Felsefesi **"FRILUFTSLIV"** doğurmuştur. Norveççe bir sözcük olan "Friluftsliv"un tam kelime anlamı; "Açık hava hayatı" olarak geçiyor.

Eğitiminin kalitesi dünya genelinde her daim zirvede yer alan Finlandiya, okul çağındaki çocukları olanak verdiğince doğayla iç içe tutuyor. Eğitim kurumları çocuklara toplu halde bir saatlik doğayla baş başa seansları düzenliyor. Bu uygulama sonucunda öğrencilerin derslere daha konsantre olduğu ve daha ilgili davrandığı gözlemlenmiş (Kaşıkçı, 2017).

Yeşili, doğayı ve organik yaşamın önemini fark eden genç kuşaklar, birbirinden kopuk" insan ve doğa" bütünleşmesini sağlamak için yeni hipotez ve kavramlar aramaktalar.

İlk defa Erich Fromm tarafından geliştirilen bir kavramın adı ise **"BİYOFİLİ"**.

"Bios" yaşam," phila"ise sevgi demek. Yani biofili "yaşayana duyulan sevgi" demektir. Bu kavramda sevgi konusunda iddialı olunmasa bile, kimilerince , canlılara karşılıklı yarar sağlanamasa da en azından "zarar vermeme etiği" olması gerektiği dile getirilmektedir.

Biyofili kavramı, son zamanlarda karşımıza yaşanabilir alanlar, hibrit araçlar, yeşil binalar, yeşil tasarımlar, geri dönüşümlü kıyafetler vb. yeşil adı altında her şekliyle yavaş yavaş girmeye başlıyor.

TERAPİ ORMANLARI

Orman terapisi: Bu yaklaşım Japonya'da "Sinto ve Budist şifa pratiklerinden esinlenen ve Japon Hükümeti tarafından 1982 yılında tanınmış bir koruyucu tıp uygulaması. Bu yaklaşım Japonya'da **"SHINRİN-YOKU"** olarak adlandırılır. Japoncada "Shinrin" orman anlamına ve "Yoku" ise banyo anlamına gelmektedir. Yani bütünüyle orman atmosferini tüm duyularımızla içimize çekmek olarak tanımlanır. Tam ifadesiyle **"Orman Banyosu"** denmektedir. Japonya Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık Bakanlığının Genel Müdürü olan Tomohide Akiyama tarafından shinrin-yoku olarak geliştirildi. Fikir, doğa yoluyla şifa ihtiyacı olarak düşünüldüğü gibi, ormanları koruma programının bir parçasıydı.

1999 yılında Japonya'da yapılan bir ön araştırmada; shinrin -yoku'nun stres hormonlarının bir

belirtici olan tükürük kontrol seviyelerini kullanarak fizyolojik etkisi araştırılmak amaçlanmıştır (Lee ve Ark, 2014, Tosun, 2018).

Daha sonra 2005 yılından 2015'e kadar Japonya genelinde yapılmış araştırmalarda; orman banyosunu doğada yapılan diğer fiziksel aktivitelerden ayırıp ön plana çıkaran en önemli etkileri şöyle sıralamışlardır:

-Depresyon, anksiyete ve birçok hastalığa iyi gelmektedir

Bitkiler, çürümeden ve böceklerden korunmak için **"Phytoncide"** (Ahşap özü) maddesini salgırlar. İnsanlar ormanda gezinirken phytoncide maddesini solunum sistemiyle almakta, kanımızla her tarafımıza dağılmaktadır. Bu maddenin yüksek tansiyonu düşürdüğünü, kronik stresi hafiflettiğini ve bağışıklık sistemini güçlendirerek, kanser dahil fiziksel ve zihinsel tüm hastalıklara karşı koruduğunu belirtmişlerdir.

-Orman banyosu esnasında beş duyumuzda farkındalık artmaktadır.

Sessizliğin hakim olduğu doğada, sadece rüzgarın, kuşların ve muhtelif yabanıl hayatın sesleri duyulur. Orman içinde yetişen kekik, adaçayı, böğürtlen ve bazı köklü bitkilerin tadına bakabilme fırsatı ele geçirilir. Ormanda harika manzaralar, bitkiler bedende esenlikler yaratır, ağaçları kucaklama, dokunma şansı doğar.

-Genlerimizi etkilediği ve bağışıklık sistemin güçlendirdiği saptanmıştır.

Bağışıklık sisteminin savunma hücreleri özelliğini taşıyan NK (Natural killer) denilen hücreler kanser dahil birçok hastalıkla savaşan hücrelerdir. Tokyo Nippon Tıp Fakültesinden Dr. Qing Li ve

ekibinin yaptığı araştırmalarda; ormanda geçirilen 2-3 gün süresinden sonra NK hücrelerindeki aktivitede gözle görülür artış olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, yaşam tarzı değişikliğinin epigenetik seviyede ne kadar hızlı yanıt verdiğinin çok açık göstergesidir (Şinik, 2017).

“Orman doktoru” diye tanınan **Dr. Qing Li**’nin çalışmalarında; Japon Hinoki servisinden (Chamaecyparis obtusa) alınan aromatik fitonsitlerin otel odalarına sıkıldığı günlerde, diğer günlere kıyasla araştırma deneklerinin stres hormonu düzeyleri düşmüş ve NK aktiviteleri ise artmıştır. Bir diğer başka araştırma da elektroensefalograf (EEG) cihazı kullanarak beyin aktivitesi ölçülmüştür. Araştırma ekibi, doğa manzarası görmenin daha yüksek alfa dalgası miktarını etkilediğini tespit etmiştir. Yüksek alfa genliği olumlu bir durumdur ve serotonin üretimi ile ilişkilendirilir. Serotonin sinir sistemine etkili bir kimyasaldır.

Abies sibirica (Sibiryaya göknarı) esansiyel yağının etkileri kalp hızının yavaşlamasına neden olmuştur (Li ve Ark. 2006).

Orman terapisi ile ilgili Japonya Hükümeti bu sonuçları önemseyerek, ülke çapında 48 adet orman terapisi üssü (2012) ilan etmiştir. Orman terapisinde beslenme eğitimi ve hidro terapi (kaplıca turizmi) gibi uygulamalar da eklenerek orman terapisi üslerinde insanların hizmetine sunulmaya başlanmıştır.

Bu çalışmalara destek çıkmak üzere kurulan **İNFTA Ağı** (Uluslararası Doğa ve Orman Terapisi İttifakı) dünya çapında araştırma, eğitim ve halk sağlığı kurumlarıyla ortaklıklar kurarak orman terapisinin tamamlayıcı tıp çalışmalarına katkı vermektedir.

İNFTA eğitimcileri, orman terapisi kursiyerlerine (kılavuzlarına) sertifika vermekte, beş yıl içinde Avustralya’da 250, Çin’de 10 bin sertifikalı terapi kılavuzu yetiştirilmesi hedeflenmiştir.

TÜRKİYE’DEKİ GELİŞMELER

2018 yılı mayıs ayında, Eski Orman ve Su İşleri Bakanı Prof. Dr. Veysel Eroğlu; Bolu-Abant’ta yapılan “Turizm Çeşitliliği” toplantısında, yeni bir öneri ve direktifte bulunmuştur; “Bolu’ya “Terapi Ormanı çok yakısaacaktır” demiş ve ilk terapi ormanı kurulmasını İzmir-Balçova’da başlattıklarını ifade etmiştir. Uzak doğuda orman terapisi görmüş bir ailenin “Biz de de terapi ormanı yok mu acaba? sorusundan kaynaklanan bu gelişme üzerine, İzmir’den sonra Bolu’da Milli Parklar Genel Müdürlüğüne ve Orman Bölge Müdürüne şifahi direktifler verildiği haberi Bolu yerel basınında yer almıştır.

Şüphesiz ki ülkemizin pek çok ormanlarında ve seçilmiş korunan alanlarında bu uygulamalar başlatılabilir. Ancak seçilecek terapi üslerinin vasıf ve niteliklerinin Uzak Doğuda olduğu gibi, ağaç ve bitki türlerine bağlı şifa tıbbına uygun, bilimsel ve akademik araştırmaların süzgecinden geçirilmesinde yarar bulunur. Yalnızca doğa yürüyüşü, trekking gibi yaygınlaşan gezilerin tıpkısını yapmak şeklinde olmalıdır.

Bir rivayete göre; bir zamanlar korsanlar cüzzamlı hastaları bırakacak ücra bir köşe ararken Datça Yarımadasını bulmuş ve onları ölüme terk etmiş. İki yıl sonra tekrar Datça’ya geldiklerinde bir de bakmışlar hastalar sapsağlam!

Termal ve gastro turizm uygulamalarına bağlantılı aktiviteler için eğitilmiş sertifikalı rehber

veya kılavuzlar yetiştirilerek doğayı ve ormanı daha sıcak kucaklamalıyız.

KAYNAKLAR

Demirazan , E .2017; Norveç’in Dönüş Felsefesini Neden Uygulamalıyız? GAİA Dergisi.

İNFTA : News-İNFTA.html

Kaşıkcı, E. 2017: Doğayla Derinden İletişim Kurmayı Öneren Bir İskandinav Felsefesi.

Lee, J.ve Ark. 2014: Influence of forest therapy on relaxation in young adults.

Li,Qing ve Ark, 2006: Phyttonoides (wood essential oils) indice human natural killer cell activity.

Song, C. 2016: Doğa Terapisinin Fizyolojik Etkileri İnt.J.Environ. Res.

Şinik, E. 2017: Copra Center Perfect Health

Tosun, S .2016: Küyner Pürü, Çam Pürü...Bolu Olay Gündem Gaz.

Tosun, S. 2018: Terapi Ormanı. Bolu Olay Gündem Gaz.

Yılmaz, E. 2017: Ormana Gitmek Eve Gitmektir. Birikim Dergisi.

Info@manifesto.tc

Biofile Tasarım (Humanspace)

YAŞAMDAN MESLEKTEN ANILAR

Hasan İKİZER

hasan_ikizer@hotmail.com

Kıbrıs'ın Limasol İlçesindeki Limasol Türk Koleji'nden mezun olduktan sonra o zamanlar Kıbrıs'ta üniversite olmadığı için iş bulma peşine düştüm. Annemin ısrarı ile kısa dönem de olsa ilkokul öğretmenliği yaptım. Arkasından polis yardımcılığı ve İngiliz Karakolu'nda telefon operatörlüğü yaptım. Daha sonra imtihana girerek yazılı ve sözlüğü İngilizce, Türkçe ve Rumca kazanarak Magosa'nın Maraş Bölümündeki posta dairesinde İngiliz Devlet memuru oldum. Aradan üç sene geçtikten sonra T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan gelen zarf içindeki sorularla yine olgunluk imtihanının sonuçlarını değerlendiren Ankara'dan Koleje ulaşan yazıyla imtihanını kazanarak Milli Eğitim Bakanlığı'nın birinci sıradaki bursunu alarak İ.Ü. Orman Fakültesi'ne girdim. Kuzey Kıbrıs'ta şimdilerde oniki üniversite, Güney Kıbrıs Rum Kesiminde ise sadece bir tek Üniversite vardır.

1965 Haziran dönemi İ.Ü. Orman Fakültesi'nden tek dersim kalan Geodezi dersinin yazılı ve sözlü imtihanını vererek mezun oldum. Kıbrıs'a gidip çalışma olanağımız hemen hemen yok gibi idi. Bizim dönemlerden hiçbir arkadaşımızın Kıbrıs Orman Dairesi'nde iş bulup çalışma olanağımız olmadı. Kadrolar dolu, bizden sonra gidenler bile kadrosuz olarak ve Orman Yüksek Mühendisi titri ile çalışmaktan uzak kaldılar. Hâlbuki Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı bizlere burs vererek Kıbrıs'ta çalışmamız için yardımcı olmuştu. Mehil müddetini kullandıktan sonra Ankara'ya gittim.

Yapacak tek yolumuz kalmıştı. Ankara'ya giderek Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü'nden görev istemek olmuştu. Ankara'ya gider gitmez ilk işim sabah erkenden Orman Genel Müdürlüğü Personel Daire Başkanı ile görüşmek olmuştu. Görüşmemizde Daire Başkanı bana Türkiye'nin neresinde çalışmak istediğimi sordu. Ben de verdiğim yanıtta, benim için

Türkiye'nin her yeri aynıdır nerede olursa çalışırım dedim. Bunun üzerine Başkan bana dönerek yarın öğleden sonra gelip tayin emrini alabileceğimi söyledi. Çok sevindim, ertesi günü iple çekmeye başladım.

Öğleden sonra çalışma saati başlar başlamaz Personel Daire Başkanı'nın makamına gittim ve tayin emrimi aldım. Bana Antalya Bölge Müdürlüğü Sütçüler Devlet Orman İşletme Müdürlüğü emrine tayinimin yapıldığını söyledi. Sevinçten adeta uçuyordum. Şöyle düşündüm eğer ben tayinimi Antalya'ya istemiş olsa idim herhalde beni oraya tayin etmezlerdi. Tayin yazımı alarak derhal Antalya'ya hareket ettim. Antalya'da birkaç gün kalarak görev yerim olan Sütçüler Orman İşletme Müdürlüğüne hareket ettim. Yollar toz toprak, asfalt hak getire. Zaten Sütçülerden sonra yol yok İlçede tek lokanta var. Akşamları memur-

ların lokalinde toplanıyoruz. Orman İşletme Müdürlüğünde kalıyorum. 22 Temmuz 1965'te üç üst dereceden kadro ile altıyüz TL. ücretle göreve başladım.

Aradan bir hafta ya da on gün geçti. Antalya Orman Bölge Müdürlüğü'nden yazılı bir emirle Orman İşletme Müdürü ve Bölge Şefleri Antalya'da yapılacak Orman Amenajmanı Yaş Sınıfları metodu ile ilgili bir tatbikat ve çalışma için Antalya'ya çağrılıyorlardı. Orman İşletme Müdürü ve şeflerinin hafta sonu Antalya'da olmaları gerekiyordu. Müdürlükte tek orman yüksek mühendisi olarak ben kalmıştım. İşletme Müdürü bana kendilerinin bir hafta Antalya'da olacaklarını, bir hafta müddetle müdürlüğe vekâlet edeceğimi ifade ederek, masa ve anahtarları bana teslim ederek başarılar diledi. Antalya'ya derhal hareket etmişlerdi.

Pazartesi sabahı erkenden gelip çalışma saati başlar başlamaz masanın başına geçerek çalışmaya başladım. Masanın üstü evraklarla dolu idi. Zarfları açıp yazıları tek tek okumaya ve kara kara düşünmeye başlamıştım. Herhalde bunları akşama kadar bitiririm diye içimden düşünürken başkâtip kapıyı vurarak içeri girdi. Hal hatır sordu, çay kahve söyledim bocaladığımı fark etmiş olacak ki ne yaptığımı sordu. Ben de durumu anlattım, o kadar deneyimsiz ve kendimi yalnız hissettim ki önümdeki yazıları akşama kadar inşallah bitirebileceğimi söyledim. Başkâtibin bana önerileri, yardımları oldu. Yazıların tümünü sonuna kadar okumama gerek

olmadığını, konunun sadece yeterli olacağını, genel yazıların başkâtipliğe, muhasebe ve cetvellerle ilgili olanların kaydı muhasebeye diyerek yazıların altına tarih ve imzayı atarak ilgili servise havale etmemi tavsiyesinde bulundu. Dediğini aynen uyguladım, bir de baktım ki evraklar öğleye kalmadan bitmiş masa da boşalmıştı, derin bir nefes aldım. İşletme Müdürlüğü de ne kadar kolaymış diye düşünmeye başlamıştım. Daha sonraları durumun düşündüğüm gibi olmadığını kavradım.

Çandır Orman Bölge Şefi bir ay izine ayrılmıştı. Orman Bölge Müdürlüğü'nden gelen tekit yazılarının 14-15'i geçtiği halde istizan raporlarının (bir yerin orman olup olmadığı 1. Madde) yapılmadığı görülmüş, Orman İşletme Müdürü beni bir ay müddetle Orman Bölge Şefliğine vekâleten göndermiş, arkasından da raporların hepsinin bitirilmeden şeflikten ayrılmamamı da tembihlemeyi unutmamıştı. Şefliğin arabası olmasına karşın yolu olmadığından ormana atla seyisle birlikte gittim. Seyis yavaş atı kendisine, huysuzu da bana vermişti. Ata, katıra, kısrağa, merkebe binmeye Kıbrıs'tayken alışkanlığım olduğu için üzerinde durmadım. Böylece işletme Müdürlüğü'nden Bölge Şefliği vekâletine tenzili rütbe yaparak gitmiş olduk.

Ben önde seyis atla arkada giderken at birden bire dörtlü

koşmaya başlamıştı. Atın yelelerine sarıldım, ancak at yeşil tarlayı görünce aniden yoldan sola dönerek yeni çıkmış ekin tarlasına dönüş yapıp beni üzerinden atmıştı. Üstüm başım çamur olmuş gözlüğüm gözümden fırlamıştı. Derhal ayağa kalktım, pardösü ve saçlarıma çamurunu temizleyip gözlüğümü de bulup gözüme takınca görevi tamamlamak için yola koyulduk. Bu kez seyisle atını öne aldım, ben onları takip ettim. Bana verilen görevi tamamlayıp bir ay sonra Orman İşletme Müdürlüğü'ne Sütçülere geri döndüm.

Sütçüler'deki orman İşletme Müdürlüğü'nün suyu yoktu, bir buçuk kilometre kadar uzakta olan suyun Sütçüler Orman İşletme Müdürlüğü'ne getirilmesi görevi bana verilmişti. Teodolit aleti falan hak getire, Müdür klizimetreyi elime vererek gerekli talimatlarda bulunmuştu. Gidip suyun kaynak yerini bulduktan sonra klizimetre ile ölçerek meyili de dikkate alarak suyun geçeceği güzergâhı saptamıştım. Müdür bey beni heveslendirmek

için olacak ki altı ay sonra asaletimin tasdik edileceğini söylemişti. Ancak devlet memuru olmadığım için asaletim de tasdik edilmedi. Müdürün de bu konuda bilgisi yoktu. T. C. Vatandaşı olduktan sonra bir de baktılar ki personel dosyamda asaletimin onaylanması yokmuş. Hemen Ankara'da APK Daire Başkanlığı'ndan uzman olarak çalışırken asaletim onaylanmış ve üç ay sonra Fen Heyeti Müdürü (Şb. Md.) olmuşum.

Sütçüler'de çalışırken şeflerin toplantılarına da katıldığım olmuştu. Orman Bölge Şeflerinin yapılan bir toplantısında Orman Bölge Şeflerinden biri, orman sahasının çok geniş ve bölmelerin kontrolü için bir orman muhafaza memurunun yetersiz olduğunu ileri sürerek, bir muhafaza memurunun daha bölge şefliğine verilmesini istemişti. İşletme Müdürü de işletmeye yazı yazıp

bildirdiği taktirde gereğinin yapılacağını söylemişti gereği de yapılmıştı. Başka bir toplantı da Orman İşletme Müdürü ilgili şefin Orman İşletme Müdürlüğü'ne gönderdiği yazının konusunu açıklamıştı. Ancak Şefin adını vermemişti. Şefin Orman İşletme Müdürü'ne yazdığı yazının konusunu bize söylemişti de hepimiz katıla katıla gülmüştük. Or. İş. Md.'ne yazılan yazının konusu şu idi Konu: Orman muhafaza memurlarının çiftleştirilmesi hakkında.

Sütçülerde on ay kadar çalışmışım. Bütün şefler o zaman mahrumiyet bölgesi olduğu için yevmiye kadrosunda çalışıyorlar idi. İşletmeye benden sonra gelen ve tayini yapılan Orman Bölge Şefi yevmiye kadrosunu alınca ben yine açıkta kalmıştım. Hâlbuki ben daha kıdemliydim. Önceliğin bana verilmesi gerektiğini düşündüm, belki de

kadrosu Antalya Orman Bölge Müdürlüğü'nden gönderilmişti. Bu duruma üzüldüm. İznimin bir kısmını alarak Ankara'ya geldim, durumu Personel Daire Başkanına ilettim. Ondan sonra ikinci tayininin Eskişehir Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Çay Toprak Muhafaza ve Mera Islahı Tatbikat Grup Müdürlüğü'ne Proje Orman Yüksek Mühendisi olarak yevmiye kadrosu verilmek suretiyle yapıldı. Orada da üçbuçuk yıl kadar çalıştım. Daha sonra Karadeniz'e kuzeye Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü Haşere Mücadele Grup Müdürlüğü'ne benden habersiz üçüncü tayinim yapıldı. Bu da ayrı bir yazı konusudur. Dördüncü tayinimi Ankara'ya kendim isteyerek yaptırıp ve emekli olana kadar Ankara'da çalışmamı sürdürdüm.

ORMAN YANGINI

Öte yakalardan kalkınca duman
Yangın kulesinde heyecan
O derin yalnızlıklarda bir telâş
Dağlar reçine döker, toprak gerinir
Ve tüterdi orman

Yalnızca ağustos böcekleri
Telsizleri bastırırdı cüretkâr
Börtü böcek küser
Kuşlar yuvasına dönerdi
Tabiat ana çocuklarını kucaklar
Susar ve beklerdi

Yamaca yaslanan yaşlı ilçedeki
Yeşil boyalı resmi yapılarda oturan
Görev yorgunu adamlar
Toprak rengi araçlarla
Yola çıkmadan
Köyleri, muhtarları arardı
Nizamiyeden

Daha uzakta duman
Aracın içindeyse uğursuz bir koku
Yaklaştıkça yürek gümbürtüsü
Gençlik ve çaresizlik
Günlük tütsülü kaygıların
Kollarında büyürdü

“Duman yattı Şefim, hem de ağardı
Ateşin başında adam var, adam!”
Akdeniz’in aklıınca gönenir
Toroslara tutunurdun
Bir zaman

Mıcırlı yolda
Aşınmış lastikleri aracın
Ufak taşlar fırlatarak
O sarı yokuşlara inat
Yangın yerine ulaştın ve seslendin
Şoseden mermi atarak

Geniş ve sağlam adımlarla
Yamaçlardan indiler, mükellefler
Ellerinde kazma ve kürekleri
Yangını büyütmeden yenmişler
Çocuk yüzleri gülüyordu
Ve kocamandı Yüreklere

“Ateşi söndürdük, çevirdik iyice
Başına adam da koyduk
Bakacaksan bak sen
Yine de”

Vatanı ve geçmişteki bu anı
Yangın helikopteriyle yerden
Uzaklaşırken anmalıyız
Ormanın köylüsüyle kucaklaşmalı
Gönülleri tokuşturmalıyız
Yeniden

Tarık Barbaros Pilevne

13.08.2019 / Denizli

LADES

Dağlar, ovalar, denizler,
Kim bilir içlerinde neler gizler.
Biliyorsunuz insanız bizler,
Aç gözlülüğümüz sınırı yok
Neler yaptık neler.
Var olan güzelliklere hiç acımadık,
Hoyratça, insafsızca saldırdık,
Dağları denizleri deldik
Altını üstüne getirdik
İçindekileri tuttuk, topladık, çıkardık,
Doğayı yedik, bitirdik,
Ve bu günlere geldik.
Çok çok uğraştık
Dünyanın da içine ettik.
İnsan dünyanın kurdu
Bir anlasa, dünya onun tek yurdu
Hem dünyayı, hem kendini kemiriyor
Sonuna doğru koşarken,
bile bile lades diyor.

İDA

Ali Erhan Özer
2018

Tannılar dağdır İda
Hera, Afrodite ve Athena
Hangimiz daha güzeli diye yarışmış,
Tannılar bile hile yapmış.
Paris Afrodite'i seçip, Helena'yı kapmış.
Zeus uğraşmış ama engel olamamış
Bir aşk uğruna savaş başlamış,
Ve Truva batmış.
Karşı tepeden güneş batıyor yavaşça,
Birden tepedeki kale ve tapınak,
Kırmızıya boyanıyor, kendinden sakınarak,
Aristo ayakta dolanıyor ders verirken
Gizli limanda kalyonlar demirliyor
Asos'ta insanlar şarkılar dinlerken.
Gözlerinizi kapayıp bir düşünsenize,
Antandros'tan, Zeus sunağına oradan Priapos'a,
Kim bilir neler, ne hayatlar yaşanmış.
Deniz kıyısından, sarıkızın zirvesine
Onlarca tarihi kent kurulmuş İda'nın çevresine.
Ve koştura koştura gelmişiz bugüne.
Hasan boğulmuş,
Sarıkız eteğindeki taşları savurmuş
Kazlarına yapmış bir avlu
Eğilmiş su almış körfezden
Yüksek yüksek tepeleri aşmış
Bir karabulutla erenlere karışmış.
Destansı öyküler anlatılmış,
Destansı aşklar yaşanmış,
Destanlar yazılmış,
En son destan Gelibolu'da takılmış balıkçıların ağına
Herkes hayran havasına, suyuna, doğasına,
Sevdalanmışım bir kez efsanelerle yoğrulmuş Kaz dağına.

Canım Ayancık

Sabri DENİZ

Alanya / 2019

Dağına, taşına hasretim senin
Doğup, büyüdüğüm yurdum Ayancık.
Ruhum, kalbim, canım, servetim senin
Sana her şeyimi verdim Ayancık.

İhlamur dibinde, akşam olunca
Toplanır yarenler, fırsat bulunca
Ocaktan demlice çaylar gelince
Cennetten bir köşe derdim Ayancık

Çangal'ın harika, Zindan'ın keza
Çamurca şenlenir, girince yaza
Elma, armut, dutun, bağın taze
Bol bol taze balık yedim Ayancık

İkinci üzeri iskele kaynar
Denizde balıklar zıplayıp oynar
Bahar, yaz yemyeşil durur ormanlar
Bunu da yaşadım gördüm Ayancık

Kereste fabrikan Zingal'den kalma
Sunta tesislerin sonradan olma
Uygarsın ezelden hiç geri kalma
Sayende çok şeye erdim Ayancık

İstiklal harbinde şehidin çoktur
Sana ne verseler mutlaka haktır
Güzeli seversin, her yerin paktır
Rüyamı hayra yordum Ayancık

Haftada iki kez pazar kurulur
Meyveler, sebzeler yere serilir
Maltepe heybetli yüksek görülür
Ata'nın yanına vardım Ayancık

İstifan limanı barınak yeri
Gemilere ışık saçak feneri
Bu çağda durulmaz hep git ileri
Özyurdum, cananım, canım Ayancık

ORMAN YANIYOR...

Dikkatsizlik ve ihmal
Deniyor...Hayır!...
Özendirmedir,
Ağır savsaklamadır!...

Yurdum,
Doğudan kanıyor,
Batıdan yanıyor
Yurttaşım aldatılıyor.
Yurdum "Babalar Gibi Satılıyor"

O yangın biliniyor,
Gizleniyor, örtülüyor.
Susup özendiriliyor.

Eyletmen beni,
Söyletmen beni!...

29.07.2013 **İYİGÜN PULAT**
Ankara Orm. Yük. Müh.

ORMAN YANGINLARINDA 5N-1K

- NE?** Orman Yangını
- NEREDE?** (İstanbul'dan - İskenderun'a) Marmara, Ege, Akdeniz kıyı şeridi. Narenciye, turizm, tatil ortamları
- NE ZAMAN?** Sıcaklığın çok
Rüzgarın hızlı olduğu Haziran.... Ekim ayları
- NASIL?** Görülmeyen, bilinmeyen kişiler ya da yanık sigar
Kırık şişe,
Devrik mangal,
Çakık şimşek,
Bozuk enerji hat kıvılcımı Bulut şimşegi
- NEDEN?** Hiç bilinmez...Açmak mı? Kapmak mı?
Yerleşmek mi? Satmak mı?
- KİM?** Hiç, hiç bilinmez, görülmez ve de söylenmezmiş...

İYİGÜN PULAT
Orm. Yük. Müh.

Duyduk ki meslek duayenimiz İyigün PULAT ağabeyin sağlığı bozulmuş, ameliyat olmuş. Şimdilerde daha iyiymiş. Ağabeyimize sağlıklı uzun yaşam dilerim.

Editör

Vefat Eden Üyelerimiz

Faik AKINÇ

Fındıklı – 1941
İ.Ü. Orman Fak. – 1964
Fındıklı – 02.07.2019

Atilla ÖNER

Şavşat – 1958
İ.Ü. Orman Fak. – 1982
İstanbul – 02.08.2019

**Prof. Dr. Hasan Tahsin
TOKMANOĞLU**

Trabzon – 1922
İ.Ü. Orman Fak. – 1947
İstanbul – 03.07.2019

**Abdurrahman
MUSAPAŞAOĞLU**

Kırşehir – 1941
İ.Ü. Orman Fak. – 1968
Ankara – 03.08.2019

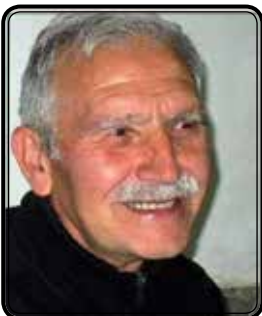
İlhan CEHİZ

Elbistan – 1940
Orman Tekniker Okulu – 1951
Ankara – 09.07.2019

**İbrahim Metin
ÜNLÜER**

Kemaliye – 1937
İ.Ü. Orman Fak. – 1964
Ankara – 26.08.2019

Reşit ŞAHİN

Maçka – 1949
İ.Ü. Orman Fak. – 1976
İzmir – 30.07.2019

*Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize
Tanrı'dan rahmet, yakınlarına ve meslek
kamuoyumuza başsağlığı dileriz.*

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği

Tuna Caddesi No:5/8

Kızılay / Ankara

T. 0.312 433 84 13 **F.** 0 312 433 26 64

www.ormancilarderneği.org

Türkiye Ormancılar Derneği

@ormancilarderne

türkiyeormancilarderneği

Üyelik Aidatları İçin

Türkiye Ormancılar Derneği
Ziraat Bankası - Yenışehir Şubesi
Şube Kodu 471

IBAN TR25 0001 0004 7139 7751 3950 02 (TL)

Hesaplarımıza yaptığınız
üyelik aidatı ve diğer ödemeleriniz için
Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası
şubelerinden kesinlikle
herhangi bir masraf alınmayacaktır.

Derneğimizin yıllık üyelik aidatı 60 TL'dir

